

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 22 mei 2014

MEDITATIE

En Die leef

De heilsfeiten die we op Goede Vrijdag en Pasen herdenken zijn dat de Zaligmaker de dood is ingegaan, maar ten derden dage ook weer is opgestaan. Gods Kerk heeft een levende Zaligmaker! Echter, om Zaligmaker te zijn, moest Hij sterven.

Hij had Zich immers als Borg gesteld in de plaats van een volk dat zich de dood onderworpen had. Hun straf werd Zijn straf, hun lijden Zijn lijden, maar ook hun dood Zijn dood. Borgtochtelijk en plaatsbekledend is de Heere Jezus de dood ingegaan. Door Zijn dood heeft Hij de prijs betaald die het recht Gods vorderde. Dat recht eiste toch niet minder dan betaling tot de laatste kwadrantpenning.

Inhoud

- 1 En Die leef
- 2 Vernieuwing en verwarring (3)
- 3 Stem uit het verleden
- 4 Het zijn úw kinderen...
De ledenvergadering van de school
- 5 Even maar...
- 6 Een klein verschil met grote gevolgen
- 7 Stolwijk: herbouwen uit het stof
- 8 Israëlvizies in beweging (3)
- 9 De bijzondere wondervolle leiding des Heeren met wijlen ds. G. van Reenen
- 9 CGK-rapport
Homoseksualiteit
- 10 Geopende ogen over
Wolphaartsdijk
- 11 Boeknieuws
- 12 Boekaankondigingen
- 12 Toelating studenten door
curatorium NRC
- 13 Kerknieuws
- 13 Berichten
- 15 Kerkdiensten

En Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid.

Openbaring 1:18a

Maar Jezus heeft volkomen betaald. Dat heeft Hij ook Zelf betuigd toen Hij met luide stem uitriep: 'Het is volbracht.'

Het offer van Jezus is ook als volkomen genoegzaam door de Vader aanvaard. Dat betuigde God de Vader door Zijn Zoon uit de doden op te wekken. In Jezus' opstanding heeft Gods volk de kwitantie dat al hun schuld uit Gods boek is weggedaan en dat God nooit meer op hen toornen of schelden zal. Er is verzoening gevonden in het offer van het Lam. De schuld is betaald! Wat is dat een begerenswaardige zaak voor iemand die zich onder de schuld bedolven weet. Ja, het wordt een onmisbare zaak voor een zondaar die door God aan zijn schuld ontdekt wordt. Van nature hebben we allen een openstaande schuld en we hebben geen penning om te betalen. Maar wat deert ons dat? We leven met al onze godsdienst rustig voort als echte schuldenmakers. We leven alsof er nooit een moment zal komen dat God met ons zal afrekenen. Maar bedenk dat er een ogenblik komt, dat er geen ontkomen of uitstel meer zal zijn. Dan zal het klinken: 'Betaal Mij wat gij schuldig zijt!' Als wij dan voor onszelf betalen moeten, zal het voor eeuwig te laat zijn.

Welgelukzalig zijn zij die hier in dit leven de schuldbrief thuis krijgen. Nee, we bedoelen niet die mensen die door hun beschouwing en consciën-

tieovertuigingen zover gekomen zijn dat ze zelf zo'n schuldbrief konden schrijven. Deze mensen schrijven een schuldbrief aan zichzelf. Achter deze schuldbrief staat echter geen schuldeiser. Dat zijn van die mensen die altijd over schuld praten, maar ze kunnen het er ook altijd onder uithouden. Zij denken dat ze met het spreken over hun schuld al verlost zijn. Maar al hun spreken over het benodigen van een Borg is maar lippentaal. O, wat zullen ze bedrogen uitkomen! Bij Gods ware volk gaat het zo anders. Die krijgen van God de schuldbrief thuis.

Van God Die krachtens Zijn recht eist en vordert. Dat zijn mensen die dag noch nacht rust meer kunnen vinden, omdat ze leven met een openstaande schuld. God eist en Hij is niet te bevredigen met werken en gerechtigheden. Alles wordt hun uit de hand geslagen, het is alles te kort. En als deze schulders zondaren al eens verwaardigd worden om een oog buiten zichzelf te mogen slaan en door het geloof te zien op Sions betalende Borg, dan gaat de strijd er weer over of nu ook hun schuld is betaald. Zeker, ze geloven dat voor al Gods uitverkorenen de schuld betaald is, maar... behoren zij nu zelf wel tot dat gelukkige volk? O, wat wordt die Borg hun onmisbaar. Wat wordt de toepassing van Zijn gerechtigheid hun noodzakelijk.

Mocht dat volk, dat als een ongelukkige over de wereld gaat, toch eens verwaardigd worden met Goede Vrijdag te zien op Golgotha's kruis, op dat vloekhout, vanwaar het hun wordt toegeroepen: Het is volbracht. Daar klinkt het: Ik heb de schuld betaald.

Ik ben het Lam waarvan Jesaja uitriep: 'De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden.' O volk, zie op dat Lam. Ja, mocht voor u het uur der vrijlating eens gaan aanbreken. Het uur, om in een verloren gaan onder Gods recht, in Jezus behoudenis te vinden. Om in de afsnijding van uw eigen leven, het leven uit Jezus te ontvangen. Om met Hem gekruisigd te worden en met Hem te worden opgewekt.

Hij getuigt: 'Ik ben levend in alle eeuwigheid.' Er is geen nood, want Jezus leeft. En al bent u dan nog zo arm, ellendig, bedrukt en doodbrakende, niets anders dan de dood in uzelf om-

dragende: Jezus leeft en wij met Hem. Hij is ons leven, ons heil en onze zaligheid.

wijlen ds. A.F. Honkoop

3

Vernieuwing en verwarring

In zijn dissertatie maakt ds. M. Golverdingen duidelijk dat er eind jaren veertig een toenemende verwarring ontstond in het kerkelijk leven. Zo was er begin 1947, zoals we in het vorige artikel zagen, een aanval van dr. C. Steenblok in De Saambinder op ouderling-voorganger B. Roest uit Scherpenzeel naar aanleiding van een meditatie die Roest geschreven had in het jeugdblad Daniël. In mei 1948 plaatste Steenblok een ingezonden stuk van ouderling A. Jansen uit Haarlem, die ernstige bezwaren had tegen ds. R. Kok, in zijn rubriek in Daniël over de Heidelbergse Catechismus.

Golverdingen wijst erop dat het opmerkelijk is dat onder de medewerkers van de preken-serie Uit den Schat des Woords de namen ontbreken van de predikanten J. van den Berg, M. Blok, A. de Blois, R. Kok, A. Verhagen en A. Vergunst, die ook nauw betrokken waren bij het blad Daniël. In dit alles zien we een weerspiegeling van de toenemende verwarring in de kring der gemeenten, die uiteindelijk leidde tot de Generale Synode van 1950, waar Kok geschorst werd als predikant.

Het voorspel van 1950

In twee hoofdstukken beschrijft Golverdingen de ontwikkelingen, die geleid hebben tot de besluiten van de Generale Synode van 1950. Allereerst beschrijft hij de ontwikkelingen in de gemeente van Veenendaal, de gemeente die Kok diende. Meer dan de helft van de kerkenraadsleden en een kwart van de gemeente kregen in toenemende mate ernstige bezwaren tegen de prediking en het optreden van Kok.

Hoezeer iemand als ds. J. Fraanje ook pleitte voor verzoening, het kwam uiteindelijk tot een breuk. De bezwaar-

den belegden sinds 13 maart aparte kerkdiensten in de Kegelbaan. Het voert te ver om alle ontwikkelingen, zoals Golverdingen die weergeeft, hier te noemen. De verwarring rond de gemeente van Veenendaal heeft ertoe geleid dat ds. M. van de Ketterij op grond van een Schriftwoord uit Spreuken 24:10-12, dat hem was voorgekomen, het besluit nam om op 24 oktober 1949 een tweede gemeente in Veenendaal te institueren. Dit besluit ging in tegen de tussen de predikanten gemaakte afspraak om niet voor te gaan bij de bezwaarden in de Kegelbaan. Daarbij was er ook geen toestemming van de classis en was het in strijd met de besluiten van de Generale Synode.

Vervolgens beschrijft Golverdingen hoe het Curatorium van de Theologische School de drijvende kracht was achter het vervroegd bijeenroepen van de Generale Synode van 1950. De curatoren wilden zo spoedig mogelijk zowel de zaak Kok als de zaak Van de Ketterij-Veenendaal op synodaal niveau behandeld zien. 'De curatoren waren binnen de grenzen van het verleende mandaat gebleven als zij hadden afgesproken om ieder persoonlijk bij de eigen kerkenraad een verzoek in te dienen dat beoogde te komen tot het houden van een vervroegd

classis. Daar begint immers het door de kerkorde voorgeschreven traject', aldus Golverdingen.

Toch wijst hij erop dat de Generale Synode van 1950 niet onwettig kan worden genoemd omdat de Particuliere Synode West van december 1949 besloot om de formele regel te hanteren en te handelen volgens artikel 50 van de Dordtse Kerkorde; daardoor werden de gemaakte vormfouten gecorrigeerd.

De Synode verzocht de gemeente Den Haag als roepende kerk volgens de regel van de DKO de Generale Synode bijeen te roepen. De wettigheid van de Synode van 1950 is dan ook nooit door een meerdere vergadering ter discussie gesteld. Golverdingen wijst erop dat er zich in de laatste maanden van 1949 landelijk een meerderheid begon af te tekenen voor opname van de tweede gemeente in Veenendaal in het kerkverband. Een ouderlingenconferentie in het kerkgebouw te Utrecht op 14 september 1949, die de hele dag duurde, heeft die ontwikkeling duidelijk bevorderd.

De Generale Synode van 1950

Op 11 en 12 januari 1950 werd de Generale Synode gehouden. Preses was ds. D.L. Aangeenbrug en scriba ds. L. Rijksen. Een hoofdstuk van meer dan vijftig bladzijden wordt aan de synode besteed. Aan de hand van de bronnen waarover Golverdingen beschikte, beschrijft hij het verloop van de synode van stap tot stap. Hij maakt duidelijk dat Steenblok op deze synode aanzienlijk gezag verloren heeft. Vooral viel het neerleggen van het hoofdredacteurschap van De Saambinder om een geldkwestie bij veel afgevaardigden en belangstellenden verkeerd. Daar kwam bij dat Steenblok Rijksen als de nieuwe hoofdredacteur in het openbaar indeelde bij 'de andere kant'. Voor veel aanwezigen maakte dat duidelijk dat hij zijn verlies in deze kwestie niet kon verwerken.

ds. R. Kok

ds. G.H. Kersten

ds. C. Steenblok

Daar komt ook nog bij dat Vergunst, de predikant van Zeist, op de voortgezette Generale Synode van 13 april 1950 een aanklacht indiende tegen Steenblok. Volgens Vergunst week Steenblok af van bekende Schotse schrijvers als de Erskines en Thomas Boston, omdat hij alleen wilde weten van een aanbod van genade aan bewuste zondaren. Vergunst meende dat hij de welmenende aanbieding van genade aan alle hoorders afwees. Hoewel er later een verzoening plaatsvond tussen Vergunst en Steenblok, bleef de indruk toch hangen, dat Steenblok afweek van de geliefde Schotse schrijvers. Overigens is het tekenend voor het onkerkelijk handelen in die tijd dat, hoewel zijn punt door de synode behandeld werd, Vergunst geen afgevaardigde was maar alleen als belangstellende aanwezig was!

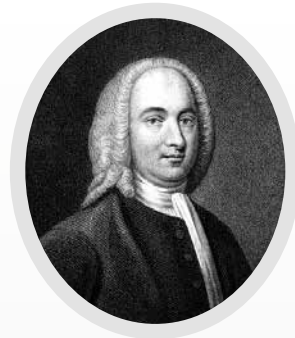
Het belangrijkste op de synodevergadering was ongetwijfeld het punt van de bezwaren, die men had tegen Kok. Deze had opnieuw een publicatie doen verschijnen, nu met de titel "Het aanbod van Gods genade". Daarin had hij vele citaten van oudvaders opgenomen. De Particuliere Synode West had een aanklacht tegen deze publicatie ingediend. Verschillende afgevaardigden keerden zich tegen Kok. Deze kreeg de gelegenheid zich te verdedigen.

De discussies verliepen soms met grote felheid. De sfeer was gespannen. Men verweet Kok dat hij in het spoor kwam van de leer van de drie verbonden, dat hij het stuk der ellende verwaarloosde en de afsnijding onder het recht Gods. Men stelde dat bij Kok heel de gemeente verbondsgemeente is en dat de zaligheid bij hem afhangt van ons aannemen.

De tweede vergaderdag

De volgende dag, dus 12 januari 1950, werd de vergadering voortgezet. De avond tevoren was Kok nog gewaarschuwd door een zoon van Aangeenbrug, die hem telefonisch meedeelde dat hij de volgende dag geschorst zou worden. Golverdingen wijst op bronnen, die spreken van vooroverleg in de pastorie te Dordrecht.

Voor ouderling Roest uit Scherpenzeel was het 's avonds al duidelijk dat Kok de volgende dag geschorst zou worden. Daarom ging hij in de vroege morgen naar Veenendaal om Kok te waarschuwen. Maar Kok toonde zich onverzettelijk en zei tegen Roest: 'Het zal er nu om gaan wie achter mij staat en achter de waarheid'.

Ebenezer Erskine
1680-1754

De Evangelielamp

Door de Evangelielamp wordt ons een nieuw verbond ontdekt, dat in Christus als de tweede Adam bevestigd is, beter dan met de eerste Adam gemaakt was, namelijk een verbond der genade en belofte, dat door de dood van Christus bevestigd zijnde, nu in zijn laatste en beste vorm is uitgegeven, namelijk als een testamentele daad. Alles in en omtrent dit verbond is wonderlijk en een verborgenheid. De Drie-eenheid maakte daarin met Christus als de tweede Adam van eeuwigheid een verdrag: 'Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene; Ik heb Mijn knecht David gezworen.' De trapsgewijze openbaring van dit verbond aan ons, en de verscheidenheid van de bedelingen, die het Oude en Nieuwe Testament ondergaan heeft, en toch steeds hetzelfde verbond. De volstreckte vrijheid van dit verbond ten opzichte van ons; geen voorwaarden of vereisten worden aan onze zijde vereist om er deel aan te hebben, want de eigenlijke voorwaarde daarvan is al vervuld in de gehoorzaamheid en dood van Christus. Het komt tot ons volstrekt vrij: 'Ik zal uw God zijn. Ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein zijn. Ik zal het stenen hart wegnemen,' enz.

De weg waar langs de zondaar binnen de band van dit verbond gebracht wordt, is alleen te danken aan de lamp of het licht van het Evangelie, namelijk, door het geloof, niet uit de mens, maar door de werking van God in een dag van Zijn heirkraft. Hij maakt de zondaar gewillig om gezaligd te worden zonder geld en zonder prijs, op de grondslag van vrije genade, opdat genade zal heersen in en door een toegerekende rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere. Door de lamp van het Evangelie komen wij tot de kennis van de verborgenheid der wedergeboorte, of van de nieuwe geboorte, die Nicodémus, een leraar in Israëel, zo ontstelde en verbaasde, toen Christus daarover tot hem sprak, dat hij de grootste onzin sprak. Hij zei: 'Hoe kan een mens geboren worden nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijns moeders buik ingaan en geboren worden?'

Net zo is het in onze tijd met velen gesteld, die de naam hebben dat zij scherpzinnig en wijs zijn. Zij brandmerken de leer van wedergeboorte en bekering met de naam van geestdrijverij. Maar laten zij bedenken dat de God der waarheid het heeft gezegd met een voorwaar, voorwaar!

Ebenezer Erskine

De onverzettelijkheid van Kok bleek al direct aan het begin van de tweede vergaderdag, toen hij met alle klem herhaalde, dat aanbod en belofte hetzelfde zijn. Vanuit de synode werd van verschillende kanten een beroep op Kok gedaan om zich niet zo op te stellen. Verhagen riep hem toe: 'Broer, ik bid u van Godswege, ga de laagte in, laat de zaak los. Broer Kok, dit is uit het diepst van mijn hart'. Uiteindelijk viel het besluit met algemene stemmen. Men negeerde daarbij de regel dat een stemming over personen schriftelijk moet geschieden en geheim moet zijn, omdat de kerkelijke vergadering de vrijheid van ieders geweten moet eerbiedigen. Het stemgedrag was dus controleerbaar.

Hij werd geschorst vanwege vereenzelviging van aanbod en belofte. In de officiële Acta van de synode wordt geen verdere toelichting gegeven. Ten aanzien van de zaak Van de Ketterij-Veenendaal keurde de synode de handelingen van Van de Ketterij achteraf goed.

Gedetailleerd en met gebruikmaking van alle bronnen, die hem ter beschikking stonden, heeft Golverdingen het verloop van de synode beschreven. Hoe men ook over deze zaak denken mag, wie zou hier niet moeten wenen? De vraag kan gesteld worden of het nu nodig was heel deze droeve geschiedenis weer aan de orde te stellen. In een laatste artikel willen we er verder op ingaan.

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Ekeveld

Onze lezers houden ons helder. Theologisch gepromoveerde predikant(en) van de Gereformeerde Gemeenten was/zijn tot nog toe: dr. C. Steenblok, dr. J. IJsselstein, dr. M. Golverdingen, dr. ... Want er komen er D.V. nog meer.

zijn, zoals: "Wat is er met het gezag aan de hand?" Of: "De seksuele opvoeding, onmisbaar!" Of: "Onze kinderen en de moderne media".

Als de school deze (en andere) onderwerpen aan de orde stelt, zal elke ouder aanwezig willen zijn. Het gaat immers over de opvoeding van hun eigen kind! Daar heb je als ouders - als opvoeders - direct mee te maken.

Wie zal ontkennen dat opvoeden in de huidige tijd met zijn vele veranderingen moeilijk en ingewikkeld is? Allerwegen worden cursussen over allerlei opvoedkundige onderwerpen aangeboden. Binnen onze gemeenten krijgen de kerkenraden zelfs het aanbod om gemeenteleden te laten deelnemen aan opvoedingsondersteuningscursussen. Zij blijken in een behoefte te voorzien, omdat er zulke indringende ontwikkelingen gaande zijn, die grote invloed op onze kinderen kunnen hebben.

Zowel de ouderavonden op scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs, als de cursussen in de gemeenten willen de helpende hand bieden. Ouders, neem dan de uitgestoken hand aan ten goede van uw kind of kinderen.

De agenda

We komen terug op de deelname aan ledenvergaderingen. Waarom is daar zo weinig belangstelling voor? Er zijn verschillende redenen aan te wijzen. Het is duidelijk dat er in vroeger jaren heel wat minder avonden waren, waarop iets georganiseerd werd. Nu hebben we een agenda nodig om alles in te plannen.

Daarnaast is er onmiskenbaar ook iets (of veel?) van het "eerste vuur"

Het zijn úw kinderen...

De ledenvergadering van de school

Heeft u kinderen op school? Bent u lid van de schoolvereniging? Dan krijgt u de komende weken een uitnodiging om de jaarlijkse ledenvergadering bij te wonen. Daarin staat dat u van harte welkom bent en dat het schoolbestuur verantwoording zal afleggen over het werk dat vorig jaar gedaan is. Dat betreft zowel de financiële verantwoording als de overige uitgevoerde taken op het gebied van onderwijs en opvoeding.

Vraagt u zich wel eens af wie de bestuursleden zijn die al dat werk doen? Het zijn vrijwilligers! Zij besteden hun vrije tijd aan de voortgang van het onderwijs aan uw kind of kinderen. De leden van de schoolvereniging, u als ouders dus, zullen daarin toch ongetwijfeld geïnteresseerd zijn. Helaas, het aantal aanwezigen op de jaarlijkse ledenvergadering loopt sterk terug.

Gelukkig blijkt dat niet te gelden voor de deelname aan ouderavonden. Ook

voor zo'n avond, waarop meestal iets over de opvoeding aan de orde gesteld wordt, wordt u als ouders uitgenodigd. Het thema kan hoogst actueel

Het zijn úw kinderen...

verdwenen. Toen onze scholen werden opgericht, werd dit als de leiding van God ervaren. Daar stond men elk jaar wel even bij stil, maar dat leeft helaas niet meer zo.

Er is echter ook een min of meer positieve kant te noemen. Als het schoolbestuur het naar het oordeel van de leden goed doet, zullen ze wat minder gemotiveerd zijn de ledenvergadering te bezoeken. Anders ligt het als er problemen zijn. Dan komt het voor dat een ledenvergadering massaal bezocht wordt. Nu is het zeker niet de bedoeling om op die manier het bezoekersaantal te verhogen!

Hoe wordt eigenlijk de jaarvergadering van onze Scholenbond (VGS) bezocht? Velen zullen zich nog herinneren hoe men in groten getale naar een van de zalen in De Doelen te Rot-

terdam toog. Met zo'n zeshonderd bestuurders, leerkrachten, ambtsdragers en belangstellenden was de zaal vol. En op de laatste VGS-dag, in april? Toen waren er ongeveer 150 mensen.

Betrokkenheid

Het leven is druk en velen hebben een volle agenda. Toch doen we een oproep! Leden, ouders, ambtsdragers, bezoek de ledenvergadering van uw school. Het vrijwilligerswerk dat door de bestuurders gedaan wordt, is werk met een opdracht en een opgave. Weet u dat de scholen die wij nog mogen hebben, onder druk staan? Weet u dat van buitenaf, onder maatschappelijke druk, de overheid zich met het personeelsbeleid gaat bemoeien? Het is goed mogelijk dat er straks personeelsleden aangenomen moe-

ten worden, die niet overeenkomstig Gods Woord leven. Straks komt er minder ruimte voor het voeren van een eigen beleid.

Weet u dat van binnenuit interne verschillen ons uit elkaar kunnen drijven? De verworvenheden in het verleden en de ruimte voor een Bijbelse leer- en de levensstijl worden helaas nogal eens ter discussie gesteld. Wat is dan de taak van het bestuur van een schoolvereniging? Verbinden en een helder beleid voeren. Maar daarbij is de steun van u als leden onmisbaar. U blijft als lid toch hechten aan de relatie gezin-kerk-school?

Namens alle schoolbesturen: hartelijk welkom op de ledenvergadering!

Werkgroep Onderwijs

Even maar...

Hoe zal dat zijn?

In deze weken na Pasen horen we steeds over verschijningen van de opgestane Levensvorst. In de veertig dagen tussen Pasen en Hemelvaartsdag kenden de Zijnen een komende en gaande Jezus, Wiens werk het bijzonder was om hun verstand te verlichten, opdat ze de Schriften zouden verstaan. Dit is kenmerkend voor Zijn handelwijze voor de hele nieuwtestamentische Kerk. In deze veertig dagen hebben Zijn discipelen waarschijnlijk meer geleerd dan in de drie jaren daarvoor.

Maar hoe is het nu met het lichaam van de Heere Jezus na Pasen? Duidelijk moet zijn, dat het een echt lichaam is van vlees en bloed zoals Hij dat aangenomen heeft uit de maagd Maria. De Zoon van God is sinds Zijn geboorte uit Maria nooit meer te scheiden van de Zoon des mensen. Daarom nodigt Hij uit om wat eten te geven. Daarom roept Hij op om te tasten in Zijn handen en Zijn zijde. Wel zijn de eigenschappen van Zijn lichaam anders dan voor Pasen. Het is een lichaam dat geschikt is voor de hemel. Veel

daarover is ons verborgen. Maar in 1 Korinthe 15 schrijft Paulus daar toch wel wat over. Daaraan hebben we genoeg om te weten dat dit onuitsprekelijk groot en zalig is voor al Gods gekenden. Vijf eigenschappen worden in dit hoofdstuk naast elkaar gezet. Enerzijds hoe ons lichaam is in de eerste Adam. Anderzijds hoe ons lichaam zal zijn door de tweede Adam. Let wel, voor Gods kinderen is het tot zaligheid en vertroosting. Voor al Zijn vijanden zal het een lichaam zijn tot afgrijzen. Ook hun lichaam is geschikt voor de eeuwigheid, maar dan wel voor de rampzaligheid. Daar zal de knagende worm nooit ophouden en het pijnlijke vuur nooit gedoofd worden. Dat de schrik des Heeren ons toch zou aangrijpen om de toekomstige toorn te ontvliden die ervaren zal worden naar de ziel - direct bij ons sterven - en naar ziel en lichaam na de laatste dag. Hier de vergelijking voor Gods levend-gemaakte kinderen.

1. Het sterfelijke wordt veranderd in onsterfelijke. Hun lichaam sterft nooit meer.
2. Het verderfelijke wordt veran-

derd in onverderfelijke. Hun lichaam vergaat niet meer, zal niet meer tot ontbinding kunnen overgaan.

3. In oneer in het graf gelegd: het is immers geen eer dat ons lichaam tot stof wordt. Maar in heerlijkheid zal het opgewekt worden. Het lichaam zal dan de glans van God en de heerlijkheid van de hemel vertonen.
4. In zwakheid wordt het lichaam uitgedragen: hoe ontluisterend is toch de afbraak van ons lichaam, het verminderen van krachten en gedachten. Maar het opstandingslichaam zal krachtig zijn. Dat zal geen eten en drinken meer nodig hebben.
5. Een aards lichaam hadden we; een hemels lichaam krijgen we. Geschikt om altijd bij de Heere te zijn. Om Zijn lof uit te zingen en het Lam te volgen waar Het ook heengaat.

Wat een troostrijke toekomst wacht Gods kinderen! Is dat ook uw toekomst? Anders gevraagd: Bent u met Christus gestorven? Dan zult u ook - eeuwig - met Hem leven. Anders niet.

v. A.

Een klein verschil met grote gevolgen

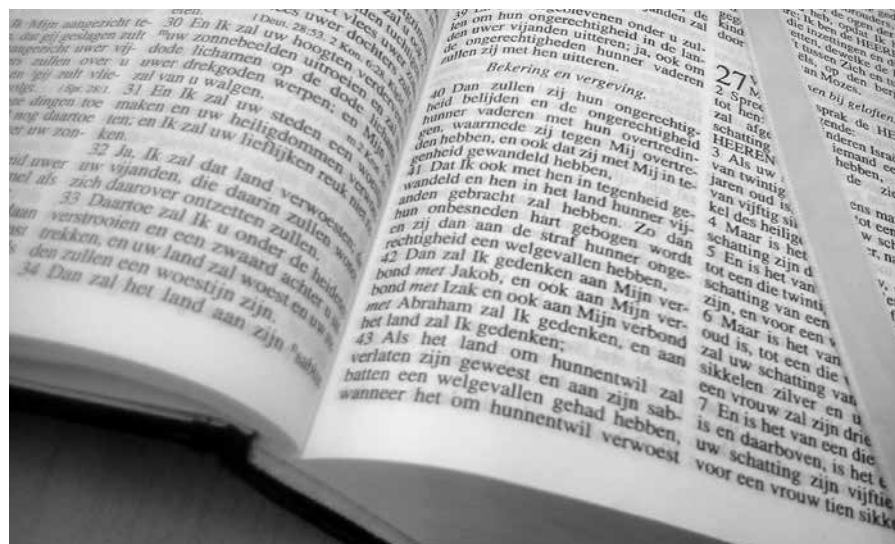
Ooit mocht ik ergens in Nederland een inleiding houden over Nehémia 1. De geschiedenis is bekend. Nehémia kreeg in het Perzische rijk te horen dat Jeruzalem nog steeds in puin lag en dat de teruggekeerde ballingen in grote ellende verkeerden. Het greep hem zo aan dat hij weende en rouw bedreef, maar ook vastte en op de knieën ging.

En toen gebeurde het wonder: in zijn smeekgebed mocht hij houvast krijgen aan het woord dat de Heere door middel van Mozes had gesproken: “Gijlieden zult overtreden, Ik zal u onder de volken verstrooien. En gij zult u tot Mij bekeren, en Mijn geboden houden en die doen. Al waren u verdreven aan het einde des hemels, Ik zal hen vandaar verzamelen en hen brengen tot de plaats die Ik verkoren heb om Mijn Naam aldaar te doen wonen” (Neh. 1:8-9). Wat mij zo trof in deze woorden was het onvoorwaardelijke karakter ervan. Er waren geen “mitsen” of “maren”, er was geen “als” of “indien”. Juist dat gaf Nehémia vrijmoedigheid tot het gebed.

King James

Jaren later had ik een begeerte om over deze woorden te preken in de gemeente die ik mocht dienen in Canada. Uiteraard gebruikt men in onze zustergemeenten overzee geen

Nederlandse vertaling. Ik pakte dus mijn King James Bijbel. En toen liep ik vast. Het bleek dat een schuin geschreven woord was ingevoegd in de tekst die Nehémia aanhaalt in zijn gebed: het woord “if” (dat betekent “als” of “indien”). De Engelse Bijbel zegt dus niet *dat* de ballingen zich zullen bekeren en dat de Heere hen dan *zal* vergaderen; nee, de Heere zal dat doen *als* zij zich bekeren en Gods geboden bewaren. Dat lijkt een klein verschil, maar in werkelijkheid maakt dat nogal wat uit. Het is het verschil tussen een *voorwaardelijke* belofte en een *onvoorwaardelijke* belofte. Anders gezegd: tussen een misschietje dat maar afgewacht moet worden en een profetie die zeker vervuld zal worden. Begrijp me niet verkeerd: de King James Version is een heel goede Bijbelvertaling. Het is ongetwijfeld de meest betrouwbare vertaling in de Engelstalige wereld. Maar op dit punt was ik toch blij met onze Statenvertaling, en dat echt niet uit chauvinisme! Het punt is namelijk dat er helemaal geen “indien” staat in het Hebreeuws (zoals in vers 3 en 14). De vertalers van de Engelse Bijbel hebben zich dat ook wel gerealiseerd. Om die reden hebben zij het woord “if” cursief gedrukt. Daarmee geven ze aan dat het er niet staat in het oorspronkelijk. Waarom ze het dan toch toegevoegd hebben, blijft een raadsel. Woorden toevoegen

Leviticus 26:40-42.

in een vertaling is immers een hachelijke zaak. Dat doe je toch alleen maar als de zin anders niet duidelijk is?

Statenvertaling

Kort voor de landelijke boete- en bid-dag moest ik aan het bovenstaande voorval denken. Dat kwam zo. Ik wilde graag preken uit Leviticus 26. Een aangrijpend hoofdstuk dat vol staat met oordelen die Israël treffen als ze de Heere hun God niet gehoorzaam zouden zijn. Het haar rijst je te berge als je die vervloekingen leest! Het loopt ten slotte uit op een overblijfsel dat wegteert in het land van de vijand. Maar dan is daar ineens een verrassende omslag in vers 40. De Heere komt met een genadige belofte: “Dan zullen zij hun ongerechtigheden belijden...” Een wonderlijk “dan”!. Ja meer, hun onbesneden hart zal gebogen worden, en zij zullen een welgevallen krijgen aan de straf van hun ongerechtigheid (vs. 41). Vervolgens komt er een tweede “dan”, al even wonderlijk en goddelijk als het eerste: “Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond...” (vs. 42). Ook hier is geen enkele voorwaarde die de mens moet vervullen. Alles wijst hier naar het wonder van Gods vrijmachtige genade, van Zijn soevereine liefde, van dat eenzijdige Godswerk. En juist daarom is er hoop voor ballingen en albedervers. De tijden zijn bang en donker, maar er is nog verwachting, ook voor onze jeugd. Verwachting bij God vandaan! Ik kon het niet helpen, maar ik kreeg er zin in om die boodschap te brengen op de uitgeschreven boetedag.

Herziene Vertaling

Op de late zaterdagavond greep ik nog even naar de Herziene Statenvertaling om te zien hoe Leviticus 26:40-42 daar was verwoord. En opnieuw was er de teleurstelling. Ook deze Bijbeluitgave heeft van die onvoorwaardelijke belofte een voorwaardelijke belofte gemaakt. De herschreven tekst begint met het woord “wanneer”. *Wanneer* de Joden hun ongerechtigheid belijden enz., *dan* zal de Heere aan Zijn verbond gedenken. Het is niet langer “dan”, maar “wanneer”. Ik heb lang zitten piekeren over de vraag waarom men er dit van gemaakt heeft. Mij was herhaaldelijk verteld dat de Herziene Statenvertaling er moest komen omdat veel mensen - met name jonge mensen - de oude woorden en soms ook de lange zinsconstructies van de Statenvertaling niet meer begrepen. Hier is echter meer gedaan. Hier is ingegrepen in de inhoud en betekenis

van de tekst. En waarom? Voor de duidelijkheid was dit niet nodig. Eigenlijk is het nu veel moeilijker te begrijpen. De twee zinnen van de SV zijn in de HSV geworden tot één lange zin met een voorwaardelijk - of in ieder geval een temporeel - karakter. Kortom, het is ingewikkeld geworden.

Jeruzalem Bijbel

Voor de zekerheid ben ik een aantal andere vertalingen langsgegaan. Het blijkt dat de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap van 1951 en de Nieuwe Bijbelvertaling van 2004 hetzelfde doen wat de Herziene Statenvertaling doet. Opmerkelijk is dat nogal wat buitenlandse vertalingen bij Leviticus 26 op het spoor van de SV zitten. Dat geldt bijvoorbeeld van de Bijbelvertaling van Maarten Luther, van de Franse vertaling die de TBS heeft uitgegeven en ook van de Bible de Jérusalem. Deze laatstgenoemde vertaling is in 1975 tot stand gekomen door het werk van Rooms-Katholieke theologen in Jeruzalem. Het is een vertaling die in hoog aanzien staat, ook in de wetenschappelijke wereld. We maken hier geen reclame voor de Jeruzalem Bijbel, maar - eerlijk is eerlijk - het is een werk dat taalkundig op een hoog niveau staat. Het is vervaardigd door mensen met een gedegen kennis van het Hebreeuws. Dus nu doet zich het merkwaardige feit voor dat de keuze van onze Statenvertalers wordt bevestigd door deze Bijbel, terwijl de Herziene Statenvertaling een nieuwe vertaling biedt die bepaald geen verbetering is.

Onvoorwaardelijk!

We krijgen vandaag nogal eens te horen dat er in onze gemeenten een voorwaardelijk Evangelie gepredikt wordt. Volgens de critici worden de beloften omzwachteld door allerlei voorwaarden. Als dat zo is moeten we ons dat terdege aantrekken. Een voorwaardelijk Evangelie is immers geen Evangelie. Als de Heere zou zeggen: "Ik wil u wel vergeving schenken, maar dan zult u eerst dit of doet moeten doen en dan moet u beloven van nu af aan anders te zullen leven", dan is dat wurgend voor een arme zondaar die voor God verloren ligt. Natuurlijk gaat het niet om buiten waarachtige bekering, het bukken voor God en het toevallen van Zijn recht, maar dat is de grond niet. Het zijn ook geen voorwaarden die de mens moet vervullen. Het is de weg waarin de Heere al de Zijnen leidt. En nu is het wonderlijke van Leviticus 26 dat de Heere dit alles *be-*

looft! Het is uit Hem, en door Hem, en tot Hem! Geen verkapt werkverbond, maar het onveranderlijke genadeverbond. Geen "wanneer" of "als", maar een goddelijk "dan" (tot tweemaal toe genoemd). Dat is het Evangelie dat we vinden in de Schrift. Dat is het Evangelie dat gepredikt moet worden. En

dat is het Evangelie dat hoop biedt, ook in een gesecculariseerde samenleving, in een tijd van wolken en donkerheid. Gode tot eer, en onze zielen tot zaligheid!

Krabbendijke,

ds. C. Sonneveld

Stolwijk: herbouwen uit het stof

Voor ons ligt een boek, getiteld "Herbouwen uit het stof", van onze geliefde medebroeder, ds. G. Hoogerland. Hij is sinds 2012 verbonden aan de gemeente van Stolwijk. In deze gemeente heeft hij een preken-serie gehouden over het Bijbelboek Nehémia.

De eerste zeven preken van deze serie zijn in dit boek te vinden. Het is een keurige gebonden uitgave die verzorgd is door de Gebr. Koster te Barneveld. De netto-opbrengst van dit boek, dat 118 bladzijde telt, is voor de uitbreiding van het kerkgebouw en de vergaderruimten van onze gemeente te Stolwijk. Alleen daarom bevelen wij u dit boek reeds van harte aan.

De titel die wijst op de inhoud van het boek, past ook mooi bij het doel waar het boek voor bestemd is. De titel luidt: Herbouwen uit het stof. Het gaat over de herbouw van Jeruzalem na de ballingschap in Babel onder leiding van Nehémia. Het doel van de opbrengst staat ook in het teken van bouwen. Namelijk de verbouw van het kerkgebouw van Stolwijk. De (her) bouw van Jeruzalem is een beeld van de bouw van Gods Koninkrijk door alle eeuwen heen. We hopen dat in het verbouwde kerkgebouw van Stolwijk de prediking van onze broeder ook gebruikt mag worden tot uitbreiding van Gods Koninkrijk.

In deze zeven uitgegeven preken loopt onze broeder heel ordelijk de eerste zes hoofdstukken (m.u.v. hoofdstuk 3) van het boek Nehémia langs. Vele praktische en bevindelijke lessen worden er opgediept uit dit Bijbelboek, waarover nog niet veel uitgaven zijn verschenen. Temeer een reden om dit boek aan te schaffen. Nehémia wordt in dit boek vooral ge-

tekend als een type van Christus. Type van Christus als de Bouwer van Zijn Kerk, de Voorbidder en Beschermmer van Zijn gemeente, maar ook als de Strijder voor Zijn gemeente. Zo is er in dit boek ook veel onderwijs en troost voor Gods kinderen te vinden als de Heere er in meekomt met Zijn Geest. Nehémia is ook een lastdrager voor het volk. Dat vinden we in de preken gedurig terug. En zulke lastdragers moge de Heere ook nog willen geven in onze gemeenten. Lastdragers, die ook de nood van de vele onbekeerde medereizigers mogen gevoelen en mogen meedragen. Zulk een lastdrager mag ook onze broeder zijn. Dat blijkt uit de hartelijke woorden in de preken ten opzichte van de onbekeerde medereizigers. Bij de Heere is er genade te vinden, zelfs voor de grootste der zondaren. De Heere gaat nog door om Zijn Kerk te bouwen.

Niet alleen voor ouderen, maar ook voor jongeren is dit boek toeganke-lijk en leerzaam om te lezen. Zowel in de leesdiensten als voor persoonlijk gebruik bevelen we het daarom nogmaals van harte aan. Wellicht komen ook de volgende preken over het boek Nehémia te zijner tijd in boekvorm uit. Wij zien daar een ieder geval naar uit! U kunt dit boek, waarvan de prijs € 13.50 bedraagt, verkrijgen via de boekhandel. Er gaat echter meer van de winst naar Stolwijk als u het bestelt via: dhr. A. C. Speksnijder, Kievit 7, 2861 SR Bergambacht, tel. 0182-353298 of actcom.ggstolwijk@kliksafe.nl

Boek: ds. G. Hoogerland.

Titel: Herbouwen uit het stof

Prijs: €13,50

Scherpenzeel,

ds. A. Verschuure

Israëlvisies in beweging

We ronden de bespreking van het boek van Steven Paas, "Israëlvisies in beweging", af. Er zou nog veel meer over te zeggen zijn, maar ik zou belangstellenden willen aanraden het boek te lezen, maar er ook bij te betrekken het in 1992 verschenen boek "Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt" van de hand van ds. R. Boogaard, ds. P. den Butter en drs. E.F. Vergunst, en het boek "Trouw aan Israël" (red. ds. C.J. Meeuse e.a.), dat in 2004 verscheen bij Den Hertog in samenwerking met het Deputaatschap voor Israël van de Gereformeerde Gemeenten.

Verabsolutering

Met de auteur zijn we van mening dat opvattingen binnen Christenen voor Israël (dat het huidige fysieke Israël het grootste teken is dat de wereld ooit heeft gezien), gemakkelijk kan leiden tot een vorm van christelijk Zionisme (deze term gebruik ik toch liever dan te spreken van Israëlisme) die de grenzen van het Woord ver te buiten gaan. Filosemitisme (het liefdevol omarmen van het huidige Jodendom, omdat men toch al een heel eind op weg is naar God) past ons net zo min als antisemitisme.

Zo is de stelling van de auteur dat in de gedachtegang van het Israëlisme, gematigd of radicaal, christenen uit de 'heidene' en christenen uit de Joden, alle eenheid ten spijt, niet op de

Stenen trap op de Olijfberg.

zelfde manier de weg van de zaligheid kunnen betreden, een misvatting. Bij het radicale Israëlisme zal dat zo zijn, maar als onder de gematigde tak ook zij worden gerekend die een visie voorstaan, zoals ik die eerder heb geschetst, dan is dat een verabsolutering die niet met feiten is te bewijzen.

Dat ook alle aanhangers van het Israëlisme tot de mening neigen dat Joden die geloven in Messias Jezus het recht hebben om buiten de christelijke kerkgenootschappen te blijven, omdat die specifiek voor bekeerde heidenen zouden bestaan en omdat de kerken een antisemitische traditie hebben, is ook weer een uitspraak die roept om reactie.

De opvatting binnen de Gereformeerde Gemeenten is dat er slechts één kerk is. Wat Paulus in Efeze 2:11 (en volgende) schreef over de eenheid van Joden en heidenen in Christus, proberen we in de praktijk ook gestalte te geven. Er zijn geen twee wegen naar de zaligheid, maar ook geen twee routes, een voor de Joden en een voor de heidenen. We propageren dat ook niet. Ik zou de auteur willen aanraden om het boek "Trouw aan Israël" daarop nog eens na te lezen.

De auteur wordt niet moe om het Israëlisme bij herhaling aan de kaak te stellen. Soms werd ik er wel een beetje moe van. Zo ontgaat het mij wat de toegevoegde waarde is van wat op bladzijde 214 staat over de Gereformeerde Gemeenten ten opzichte van wat op bladzijde 180 al is vermeld.

Gecompliceerd

In hoofdstuk 15 gaat de auteur in op de Palestijnen en Israël. Hij begint dat hoofdstuk met te stellen dat aanhangers van het Israëlisme het alleenrecht denken te hebben op de juiste houding en op liefde voor Israël en voor de Joden. Ik zal niet ontkennen dat er inderdaad mensen zijn die zo denken en spreken. Het zou de bestrijders van het zogenaamde Israëlisme echter sieren als ook zij niet zouden denken dat zij het alleen bij het rechte eind hebben.

Ook als het gaat om de relatie tussen Joden en Palestijnen is er sprake van een dermate gecompliceerde situatie dat het maar beter is daarover geen

uitspraken te doen. Ik zou dan ook niet zo'n positieve houding aannemen tegenover het zogenaamde Kairos-Palestina Document, voortgekomen uit de kringen van Sabeel, een theologisch centrum in Jeruzalem, waarin Palestijnse kerken samenwerken voor de bevrijding van hun land. In dat document verklaren Palestijnse kerken en christenen dat de militaire bezetting van hun land een zonde is tegen God en de mensheid en dat elke theologie die de onderdrukking wettigt, veraf staat van de christelijke leer.

Dat er sprake is van een militaire bezetting, zal niet iedereen beamen en zeker niet in deze termen weergeven. Voor vele Joden vormen de gebieden waar het om gaat juist het hartland van het Joodse volk.

Natuurlijke takken

In de conclusies en aanbevelingen waarmee het boek besluit doet de auteur best radicale uitspraken, die overigens passen in het geheel van het boek. Als het gaat om wat hij noemt dualistische Israëliëten van het dominerende middenveld, schrijft hij dat zij wel de waarschuwing ter harte hebben genomen dat er maar één volk van God is, niet twee, dat er maar één heilsweg is, niet twee, dat er maar één burgerschap in de stad van God is, niet twee, maar - en ik citeer: 'Toch aarzelen zij, kijken de andere kant op als de taak van zending en verkondiging met zoveel woorden wordt geformuleerd. (...) De zendingstaak wordt door een surrogaat vervangen of helemaal niet uitgevoerd, vanwege speculaties over de waarde van de religie van het Jodendom, over de vermeende religieuze positie van het land en de staat en vanwege een overdreven respect voor Joodse gevoeligheden vanwege het verleden en angst om hen te kwetsen'. Dit is wat mij betreft een ongenueerde uitspraak die niet recht doet aan hen die vanuit de liefde tot het Joodse volk de Joden ervan proberen te overtuigen dat Jezus Christus de Messias is. Niet vanuit de gedachte dat er voor de Joden een andere weg is tot de zaligheid, maar omdat de Heilige Schrift ze nog steeds natuurlijke takken noemt. God zal die natuurlijke takken weer inenten. Hij weet wie het zijn onder het Joodse volk uit verleden, heden en toekomst. Maar Hij wil dat hen het Evangelie wordt bekendgemaakt, beginnende van Jeruzalem.

(slot)

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

De bijzondere wondervolle leiding des Heeren met wijlen ds. G. van Reenen

Het is 100 jaar geleden dat ds. G. van Reenen een brief omtrent zijn bekering aan een vriendin schreef. Vanwege de bijzondere inhoud ervan plaatsen we deze brief in vijf afleveringen.

*Geliefde zuster in den Heere!
Vrede!*

U vraagde mij naar de weg, welke de Heere met mij gehouden heeft tot redding van mijn ziel. U moet dan weten dat ik de eerste twintig jaar van mijn leven gewijd heb op het altaar van den god dezer eeuw. Wel wist ik dat ik zó niet sterven kon; dat ik bekeerd moest worden, zou het wel met mij zijn voor die grote en ontzagelijke eeuwigheid. Ik probeerde herhaaldelijk in eigen kracht mijn leven te beteren. En natuurlijk moest zulk een werk in eigen kracht ondernomen, mislukken. Hoe toch verandert een Moorman zijn huid of een luipaard zijn vlekken?

Ik denk dat ik ongeveer zeventien jaar oud was toen ik dat werk van zelfverbetering opgaf. Een stem in mijn hart zei: 'Je bent toch voor het verderf geschapen'. Toen was het hek van den dam en zonk ik hoe langer hoe dieper in de zonden. Vloeken, de zondag ontheiligen en spotten met het heilige deed ik op zulk een ontzettende wijze dat vriendjes, die om God noch gebod zich bekommerden, er mij over berispten. Dat treurige leven ging zo door tot ik 20 jaar oud was.

Toen was het Gods tijd om mij op mijn zondenweg staande te houden, en mij heilig te dwingen van keus en koers te veranderen. Daartoe gebruikte de Heere als middel "de Christenreis" van Bunyan, wat de Heere op een wonderlijke wijze in mijn bezit deed komen. Ik las in dat boek, en de Heere liet mij zien mijn diepe ellende, daar ik vervreemd van God in de stad des verderfs mij zelf rijp maakte voor het eeuwige verderf. Bunyans ellende werd mijn ellende, maar toen ik verder las werd Bunyans keus mijn keus. Ja de weg, die hij kreeg in te slaan werd mij zó begeerlijk, de dienst van

den Heere zó aangenaam en het geluk van die pelgrims zó aanlokkelijk, dat ik niet begrijpen kon, waarom alle mensen die weg niet insloegen. Wie er echter ook achterbleven, mijn voornemen stond vast, ik werd een reisgenoot van Bunyan, het mocht kosten wat het kostte, en er mocht aan verbonden zijn wat er aan verbonden was: de wereld kreeg de scheidbrief, oude paden verliet ik, vrienden die niet mee wilden, moesten maar achter blijven. Ik werd een reiziger naar Sion, wat ik zeer spoedig hoopte te bereiken.

Wel! wel! Wat was dat een grote verandering, het oude was voorbijgegaan, het was alles nieuw geworden. Ik leefde in een geheel andere wereld. Wat vroeger mijn leven was, was mij nu de dood, en wat mij voorheen de dood was, werd nu het leven. De zonde, die ik vroeger niet laten kon, liet ik nu vanzelf. Gods dag was nu mijn verlustiging. Gods Naam mij heilig, Zijn Woord mij innig dierbaar, Zijn volk het mijne. Welk een innig zielsgenot ik smaakte in den dienst des Heeren kan ik niet beschrijven en hoef ik niet te schrijven aan u die weet wat het zegt in een zalige lokkenstijd te leven, en getrokken te worden met koorden van goedertierenheid.

Dat aangename leven duurde nogal een geruime tijd. Doch er kwam verandering. Ik kreeg te zien dat ik buiten God stond, ik was God kwijt. Ik zag hoe ik mijn Maker en Weldoener door mijn zonde beledigd had, en voelde Zijn ongenoegen in mijn ziel, en welk een innige smart mij dat veroorzaakte dat ik dat lieve Wezen beledigd had, moedwillig den rug had toegekeerd, door mijn zonden. Ik had mij wel dood willen wenen aan Zijn voeten. Ach kon ik het maar goed maken, zuchtte mijn ziel. Ik had voor dat lieve Wezen wel alles willen doen om het onrecht dat ik Hem aangedaan had, te herstellen. Ik hoorde Gods volk spreken over beloften en versjes, en van woorden die zij van de Heere hadden gekregen, en ik, ach arme! Ik had niets waaruit ik zou mogen besluiten dat Hij in gunst ook aan mij dacht. Ik weende dat lieve Wezen achterna. Ik smeekte Hem om ook naar mij eens om te zien, om ook mij een toeknikje, een blijkje van Zijn lieve gunst te geven, want zo buiten Zijn gunst kon ik niet leven. En ja, na enige tijd, behaagde het den Heere mij op een aller verrassendste wijze te geven wat, ja, meer dan ik verzocht had.

(wordt vervolgd)

CGK-rapport Homoseksualiteit

De Generale Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken heeft in november 2013 uitvoerig stilgestaan bij de problematiek van homoseksualiteit en homoseksuele relaties in de christelijke gemeente.

Het resultaat van uitvoerige studie is neergelegd in een uitgebreid visie-

document, inclusief een pastorale handreiking ten dienste van de plaatselijke gemeenten. We zullen dit gedegen rapport in een paar artikelen doornemen en samenvatten, zodat wij er onze winst mee kunnen doen.

Ontwikkelingen

De opvattingen over homoseksua-

liteit zijn in beweging. Niet alleen in de samenleving, maar ook in de kerk, ook in onze gemeenten. Dat heeft alles te maken met culturele en maatschappelijke ontwikkelingen. Ik noem er een paar. Mensen willen meer dan ooit zelf invulling geven aan hun leven en hun relaties. De duurzaamheid van die relaties staat onder druk. In (intieme) relaties staan geluk en genot hoog aangeschreven, maar vaak los van het huwelijk als officiële band tussen een man en een vrouw. Ook is het staan van de mens voor en tegenover God steeds meer uit beeld geraakt. Zelfbeschikking is het uitgangspunt geworden. Daarbij en daardoor is seksualiteit meer een soort neutrale zone geworden, waarvan geen goed of kwaad gesproken mag worden. Mede door deze ontwikkelingen zijn de (persoonlijke) opvattingen, ook van leden van onze gemeenten, gaan schuiven.

Tegelijkertijd wijst het rapport gelukkig van meet af aan op de moeilijke en kwetsbare positie van homoseksuele gemeenteleden. Zij verkeren vaak in een groot isolement. Ze kunnen zich ingesloten voelen tussen hun diepste gevoelens enerzijds en hun hartelijke verbondenheid met de gemeente anderzijds. Algemeen wordt aangenomen dat 3% van de mannen en 1% van de vrouwen homoseksueel is. Dat betekent dat er in onze gemeenten enkele duizenden zullen zijn.

Over de herkomst van homoseksualiteit kan lang gepraat worden. Er is ook veel over geschreven. Dat voegt in dit verband weinig toe. Nuttig is het onderscheid dat het rapport maakt tussen homoseksuele *gevoelens*, *gerichtheid* en *identiteit*. In de volgorde waarin deze drie termen staan, neemt de verworteling stapsgewijs toe. De identiteit is meest bepalend voor iemands mens-zijn.

Schriftgezag

Wie een synodaal rapport schrijft over homoseksualiteit moet vooral verantwoording afleggen van de manier waarop de Schrift wordt gebruikt. Daarin zijn onze christelijke gereformeerde broeders helder. Hun uitgangspunt is dat zij zonder meer uitgaan van de Goddelijke autoriteit van de Schrift. Van heel de Schrift Die door God is ingegeven. Daarbij wil men wel oog hebben voor de context en de tijd waarin de Schrift is ontstaan, maar zonder dat die context het Woord monddood maakt en uitschakelt.

Huwelijk

Het visiedocument geeft als eerste een prachtige beschrijving van huwelijk en seksualiteit, zoals het door God bedoeld is. De Heere heeft daarin veel goeds aan de mens gelaten. Man en vrouw, geschapen, zijn door Hem bij elkaar gebracht. Beiden zijn geschapen naar Zijn beeld, beiden zijn gevallen, beiden hebben verzoening nodig. Daarin zijn zij gelijk.

Man en vrouw verschillen ook fundamenteel van elkaar. Zo wilde God dat. Ze zijn beiden apart geschapen. Vanaf hun eerste levensbegin ontwikkelen beiden hun eigenheid in alle aspecten van het leven.

Tegelijkertijd schiep God man en vrouw 'in gerichtheid op elkaar'. Binnen die wederzijdse gerichtheid op elkaar gaf God seksualiteit als een goede gave. Zijn belofte van vruchtbaarheid en Zijn opdracht om de aarde te vervullen zijn direct verbonden met en gaan uit van die intieme omgang tussen man en vrouw. Het is een bijzondere gave en zegen, die man en vrouw niet in eigen beheer hebben. Zij mogen ontvangen en dienen te be-

waren. Ondertussen zijn zij daarover blijvend verantwoording verschuldigd aan God.

In alle dingen vullen man en vrouw elkaar aan. Het zijn niet zomaar twee mensen, twee kopieën, die op elkaar gericht zijn. Het zijn twee mensen die fundamenteel verschillend zijn. De een mannelijk, de ander vrouwelijk. Ze vullen elkaar aan, ze zijn complementair. Juist omdat de man zijn vrouw nodig heeft, verlaat hij zijn ouders en hecht hij zich aan zijn vrouw, en andersom. Om samen elkaar tot steun te zijn, elkaar te bemoedigen, te troosten en bij te staan in alle dingen. Die band wordt gesloten voor Gods aangezicht. Binnen die huwelijksband tussen een man en een vrouw heeft God seksualiteit een beschermde plaats gegeven. Zo was het allemaal door God bedoeld.

Volgende keer meer over enkele specifieke Bijbelgedeelten die iets zeggen over homoseksualiteit.

(wordt vervolgd)

Kampen,

ds. J. IJsselstein

Geopende ogen over Wolphaartsdijk

Het boek "Geopende ogen over Wolphaartsdijk" verscheen ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Gereformeerde Gemeente te Wolphaartsdijk. De mooie en toepasselijke titel is ontleend aan de preek van ds. J.R. van Oordt over 1 Konings 8:29, gehouden bij de ingebruikname van de kerk in 1912.

Het boek begint met een korte beschrijving van de geschiedenis. Vervolgens wordt er geschreven over de Reformatie en de Afscheiding in 1834. In het derde hoofdstuk wordt meegedeeld hoe de gemeente tot stand kwam. Opvallend is het hoe groot de liefde tot de 'oude beproefde waarheid' was. De mensen hadden het er in 1905 voor over, om acht kilometer naar Goes te lopen, waar ds. H. Roelofs stond.

De volgende hoofdstukken gaan over de groei en de bloei van de gemeente, maar vanaf 1963 wordt het helaas een

wat krimpende gemeente. Er volgen nog een paar hoofdstukken over de verenigingen en de basisschool. Het geheel sluit af met vier waardevolle preken: een biddagpreek van ds. A. Vergunst, herdenkingspreken van ds. J.C. Westrate en van ds. G. Hoogerland en tenslotte een preek van ds. M. Mondria.

De auteurs hebben veel werk van het boek gemaakt. Het siert hun dat ze al hun bestede uren zelf betitelen met: 'het geringe werk'. Ook vragen ze in de verantwoording 'vergeving van hun eventuele fouten'. Die wordt hun graag gegeven. Enkele onvolkomenheden staan er wel in, zoals de begrafenisdatum van ouderling G. Hoogerland (blz.81).

Enkele gedachten kwamen na het lezen en bekijken van dit boek op. Niet om het verleden te verheerlijken, maar 'Ach, waar mag de genade des ouden tijds wezen, die Gij David

toezid' naar Uw waarheid geprezen'. Zoals Petrus Datheen het heeft verwoord in zijn psalmberijming, de berijming die de gemeente zong tot 1 januari 1973.

Wat zijn er in de gemeente mensen geweest die 'als pilaren' mochten zijn in Gods Kerk, niet in zichzelf, maar op grond van het werk van de grote en volkomen Ambtsdrager: Christus, Die Zijn Kerk zo uitnemend heeft liefgehad.

Voor betrokkenen is een huwelijksregister in het herdenkingsboek natuurlijk aardig. Maar wat te denken van een register van welke preken of catechismusverklaringen er in de loop der tijden gelezen zijn?

De toenmalige voorzitter van de kerkeraad merkte tijdens de ledenvergadering in 1945 op: 'Wij wonen in een uithoek, maar ook de einden der aarde zullen naar Zijn leer wachten'. Sinds die tijd zijn er tot de verschijning van het boek 147 beroepen uitgebracht op een predikant of kandidaat. Hiervan zijn ook 15 beroepen uitgebracht samen met de zustergemeente van Nieuwdorp.

Nog altijd is de gemeente vacant. Wat zou het groot zijn als deze gemeente, naar Jesaja 30:20, nog eens met de ogen hun eigen leraar mochten zien en dat ze niet als met vleugelen zouden wegvliegen. Maar ook zonder eigen herder en leraar is de 'grote Herder der schapen' in 2014 bij machte

Kerkgebouw Gereformeerde Gemeente te Wolphaartsdijk.

om aan de einden der aarde 'ogen te openen en blinden het gezicht te geven.'

Het boek had nog meer aan waarde gewonnen als de vele feiten in een 'lopende' tekst waren geschreven. Nu lijken het meer op zichzelf staande gebeurtenissen. Het boek is rijk geïllustreerd. Voor liefhebbers van de kleine kerkgeschiedenis staan er veel wetenswaardigheden in. Die zullen het niet willen missen. En zeker ook ieder die met de kerk in de Villa Nostrastraat een band heeft.

"Geopende ogen over Wolphaartsdijk", door J.M.C. Murre e.a.; uitg. kerkenraad Gereformeerde Gemeente Wolphaartsdijk; besteladres L.P. Kramer, Gardenierhof 11, 4471 CN Wolphaartsdijk; 190 blz.; € 19,95, excl. verzendkosten.

Gouderak,

W.J. Lukasse

werden gemaakt, worden geduid vanuit Matthéüs 18:24.

Vervolgens worden in het tweede deel de beschreven feiten beoordeeld. 'Overigens stonden we er allemaal bij te kijken en allemaal hebben we min of meer geprofiteerd'. De auteur, die ook in het eerste gedeelte al wel wat verder gaat dan alleen de feiten beschrijven, gaat in deel 2 vanuit Lukas 16:19 allereerst in op het feit dat welvaart geen welzijn geeft. Hij toont dit niet alleen aan vanuit cijfers van het Sociaal Cultureel Planbureau, maar juist ook vanuit Gods Woord. Wanneer, zoals bij de rijke man en de arme Lazarus, rijkdom alleen op jezelf is gericht, leidt dat tot een levenshouding ver weg van God.

In de beoordeling komen sterk uiteenlopende thema's aan de orde. Zo wordt er geschreven over de verdeling van inkomen, over de vraag wat een crisis is, over ingrijpen door de overheid, sparen en tenslotte over Bijbel en economie. Helder worden deze zaken uitgelegd en verrassend lijnen vanuit Gods Woord getrokken.

Uiteraard neemt de auteur rondom deze thema's ook standpunten in. Soms is hier sprake van een economisch standpunt, waarover ook andere keuzes denkbaar zijn.

Het boekje wordt afgesloten met een aantal hoofdstukken over het onderwerp "Roeping". Allereerst is daar de oproep tot matigheid. 'Dankbaarheid en het goede gebruik van Gods gaven behoort het leven en mensen te stempelen'. Daarnaast wordt ook gesproken over de noodzaak van het doen van barmhartigheid. Uiteindelijk is maar één ding belangrijk. Wat een voorrecht als persoonlijk gezegd mag worden: 'Maar wij verwachten, naar zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, in dewelke gerechtigheid woont'. Afgesloten wordt met een hoofdstuk met als titel "Wat de toekomst brengen moge".

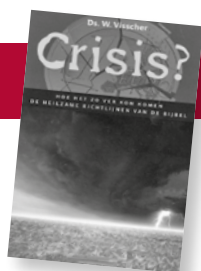
Samenvattend kan gezegd worden dat er sprake is van een zeer informatief boekje dat vanuit de Bijbel duidelijke lijnen trekt voor het leven van iedere dag. Het gaat om vragen waar iedereen in zijn dagelijks leven mee te maken krijgt.

Zoals we van de auteur gewend zijn is het onderwerp helder en "to the point" beschreven. Door de per hoofdstuk toegevoegde gespreksvragen is het boekje ook zeer geschikt voor bespreking op verenigingen, maar ook voor persoonlijk gebruik. Van harte aanbevolen, zeker voor hen die in het kerkelijk of maatschappelijk leven leiding of onderwijs geven.

Barneveld,

mr. C.G. Dijkstra

BOEKENNIEUWS

"Crisis?"; ds. W. Visscher; uitg. Den Hertog, Houten; ISBN 978 90 331 2568 3; 112 blz.; € 12,90.

De auteur van dit boekje, ds. W. Visscher, publiceert regelmatig over de (geestelijke) lessen die we kunnen trekken uit actuele ontwikkelingen. Zo ook in dit boekje, dat ingaat op de financiële crisis. Wat heeft dat ons te zeggen? Niet voor niets staat er een vraagteken achter de titel. Is de crisis soms juist heilzaam?

Het voorwoord zegt het volgende: 'Onze bestemming ligt niet op aarde, of in geld en goederen. Vooral als we uitzicht hebben op de toekomstige wereld kan en

mag ons deze wereld niet vervullen. Gods kinderen zijn pelgrims. Als vreemdelingen trekken ze naar de stad die fundamenten heeft'.

Het boekje valt in drie delen uiteen. De volgende thema's worden besproken:

- Wat is er aan de hand?
- Beoordeling van de huidige situatie.
- Roeping.

De eerst zes hoofdstukken beschrijven de actuele economische situatie. Dit gebeurt steeds vanuit een Bijbeltekst. De consumptiemaatschappij wordt bijvoorbeeld beschreven vanuit Jakobus 5:5, terwijl de toenemende schulden die

Boekaankondigingen

Navolging, treffende citaten van Thomas á Kempis, samengesteld door dr. M. A. van den Berg, PKN-predikant te Zoetermeer, in de serie 'Pareltjes van uitgeverij De Banier te Apeldoorn, klein formaat, 234 pag., ISBN 978 90 336 14477, € 4,95.

Op pagina 228-231 staat een waardevol nawoord van de samensteller: '...de Bijbelse toon, de eenvoud van waarachtige devotie en in het bijzonder de gloed van een geestelijk leven waarin de gemeenschap met Christus en Zijn genade centraal staat kenmerken dit 'pareltje' van ware vroomheid en maken het tot een

waarlijk 'stichtelijk' boekje dat de grenzen van kerkelijke muren overstijgt... Wie door deze bloemlezing de smaak te pakken heeft gekregen zal het zeker tot stichting dienen het complete boek ter hand te nemen. Een paar citaten om u te laten 'proeven': als je heel de Bijbel vanbuitenkende, en alles wat geleerden geschreven hebben, wat zou je eraan hebben zonder de liefde en genade van God? - ik verlang liever de diepe verslagenheid van berouw in mijn hart te gevoelen dan de definitie ervan te weten - dit is de allereerste en meest nuttige les: jezelf waarschijnlijk kennen en nietig achten - mensen gaan voorbij, maar de waarheid van de

Heere blijft in eeuwigheid - onze nieuwsgierigheid hindert ons vaak bij het lezen van de Schriften, wanneer wij willen begrijpen en beredeneren waaraan wij eenvoudig voorbij moesten gaan.

Mag Mees blijven? Maarten Molenaar, omslag - en binnenillustraties van Adri Burghout, omslagontwerp en vormgeving: Albert Bloemert, 126 pag., 11 hoofdstukken, ISBN 978 90 336 11 902, € 9,95.

Eigenlijk heet Mees Mezwar. Hij woont al heel lang in Holland. Deze jongen uit het asielzoekerscentrum in Katwijk dreigt echter met zijn familie terug te moeten naar zijn geboorteland Afghanistan. Onbegrijpelijk, want daar is het beslist niet veilig. Het boek voor jongens en meisjes vanaf ongeveer 9 jaar brengt het leven van asielzoekers ineens heel dichtbij. Zou de minister toch nog uitkomst kunnen bieden?

Toelating studenten door curatorium NRC

Geliefde broeders van de kerkenraden en leden van de gemeenten, Het is met grote blijdschap dat wij u schrijven over de uitkomst van onze vergadering van het curatorium van 14 mei 2014. Het heeft de Heere behaagd om ons de vrijmoedigheid te verlenen twee mannen toe te laten om de opleiding tot predikant aan te vangen op onze Theologische School, te weten dhr. G. Bron en dhr. J.J. Witvoet Jr.

De naam van student Bron zal niet volledig onbekend zijn bij velen van ons, want hij heeft een aantal jaren gediend als kerkwerker op ons zendingsveld in Bolivia. Hij is tweeënvijftig jaar oud, heeft zeven kinderen, en nadat hij uit Bolivia is teruggekeerd heeft hij gediend als diaken en ouderling in onze gemeente van Fort Macleod, alsook aan ons zendingsbureau. Student Witvoet is afkomstig uit onze gemeente van Lansing, Illinois, die hij heeft gediend als ouderling

sinds de recente instituering van de gemeente. Hij is negenendertig jaar oud en heeft zeven kinderen.

We zijn ook verblijd dat student Maljaars is bevorderd tot het tweede jaar van zijn studie. De Heere heeft hem en zijn gezin het afgelopen jaar door alle moeilijkheden heengeholpen. Wij hopen dat de Heere hem in de komende maanden wat rust mag verlenen, ondanks dat hij de Spaanse taal gedurende deze tijd zal bestuderen.

Waarlijk kunnen wij zeggen, "De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd".

Mag het ons tot verootmoediging brengen, dat ondanks onze toenemende onwaardigheid, Hij nog steeds wil gedenken aan onze gemeenten. Als Koning van Zijn kerk openbaart hij nog Zijn kracht in de harten van mannen om hun weerstand te overwinnen en hen bereid te maken om Hem te volgen in Zijn dienst. Moge Hij ook genade geven

aan hun gezinnen om te volgen nu hun leven sterk zal veranderen.

Mogen er veel gebeden opklimmen tot deze Koning van de kerk; dat Hij verder wil zorgen voor de docenten, de studenten en hun gezinnen, alsmede voor de toenemende financiële behoeften van onze Theologische School, en de vacante ambten die de nieuwe studenten achterlaten, met name in de kleine gemeente Lansing.

Dat onzen ogen geslagen mogen zijn op de meerdere Zerubbabel, Die het fundament heeft gelegd. Zijn handen zullen het ook voleinden (Zacharia 4:9).

Namens het Curatorium van de Netherlands Reformed Congregations (NRC), de Noord-Amerikaanse zusterkerken van de Gereformeerde Gemeenten,

Rev. J. den Hoed, voorzitter

Rev. H. D. den Hollander, secretaris

■ BEROEPINGSWERK

BEDANKT

Voor Apeldoorn: ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack (Canada).

■ AANGEPASTE KERKDIENT

Op **zaterdag 31 mei** zal er een aangepaste kerkdienst gehouden worden in de kerk van de Geref. Gemeente te Tholen. Ds. C. Sonneveld hoopt te spreken over: De hemelvaart van Christus, n.a.v. Lukas 24:50-51. De dienst begint om 14.30 uur. Er is een crèche aanwezig. Iedereen is hartelijk welkom.

■ VERSLAG VERGADERING PS ZUID-WEST 17 APRIL 2014 TE HARDINXVELD-GIESSENDAM

Bidstond

Aan de vooravond van de synodevergadering wordt een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Barendrecht, waarin ds. G.J. van Aalst, de preses van de vorige synode, voorgaat. Het tekstgedeelte dat behandeld wordt staat in Zacharia 11:11b. Het thema van de preek is: 'Een woord voor ellendigen'. Dit wordt uitgewerkt in vier punten: 1. de goede herder 2. De eerste staf. 3. de tweede staf. 4. de kwade herder.

Synodevergadering

Ds. W.J. Karels, predikant van de roepende kerk Hardinxveld-Giessendam, opent de vergadering. Hij verzoekt te zingen van Psalm 81 de verzen 3 en 6, leest Leviticus 25 vers 1 tot 13. Voordat hij voorgaat in gebed wordt meegedeeld dat de echtgenote van ds. P. Mulder opnieuw ernstig ziek is en in het ziekenhuis is opgenomen. Ds. Karels spreekt hierna een openingsmeditatie uit naar aanleiding van Leviticus 25:10.

Na het lezen van de lastbrieven vindt de verkiezing van het moderamen plaats. Ouderling G. de Boef, die vanaf 2001 de synode als quaestor diende, stelt zich wegens gevorderde leeftijd niet meer beschikbaar voor deze functie. Gekozen worden: ds. G.J. van Aalst als preses, ds. W. Silfhout als assessor-preses, ds. J. Schipper als scriba, ouderling B. Agteresch als assessor-scriba en ouderling A. Waaijberg als quaestor.

Namens de P.S. Zuid wenst ds. J.M.D. de Heer de vergadering broederlijke verbondenheid toe. Namens de P.S. Noord-

West worden de hartelijke groeten overgebracht door ds. G. Clements en namens de P.S. Oost wenst ds. A. Schot de vergadering toe te mogen ervaren dat de Heere regeert.

De verslagen van de deputaten art. 48 die de vergaderingen van de andere drie particuliere synodi bezochten, leveren geen vragen op.

De deputaten art. 49 DKO ds. M. Karens en ds. G. Pater hebben het peremptoer examen van kandidaat C. van Ruitenburg, die het beroep aannam naar de gemeente van Krimpen aan den IJssel, bijgewoond. Met blijdschap constateerden de deputaten dat zowel het examen als de proefpreek een goed verloop hadden. De benoemingen in de deputaatschappen art. 48 DKO en art. 49 DKO leveren geen wijziging op.

De financiële beheerscommissie van het schippersinternaat Eben-Haëzer van de P.S. Zuid-West heeft het resterende saldo van € 142.467,- besteed aan verbetering van de sanitaire ruimten. Omdat de kas nu leeg is, worden ds. Silfhout en ds. B. van der Heiden, die als contactpersonen toezagen op de juiste besteding van de gelden, van hun taak ontheven. De leden van de commissie worden bedankt voor hun gewaardeerde diensten.

De classis Dordrecht verzoekt de vergadering te overwegen een parttime pastoraal medewerker in ons ressort aan te stellen, met name voor de begeleiding van psychiatrische patiënten. Na bespreking wordt besloten een commissie te benoemen die onderzoek zal doen naar de wenselijkheid en mogelijkheid tot het

aanstellen van een pastoraal medewerker in onze PS. In deze commissie zullen ds. J. Schipper, ds. L. Terlouw en oud. F.J. Wiersma zitting nemen.

De classis Rotterdam vraagt hoe we om moeten gaan met de situatie dat (doop) leden van onze gemeenten werken bij bedrijven in het buitenland (onder andere in het Midden-Oosten) waarbij de zondag een gewone werkdag is en de vrijdag (in moslimlanden) en de zaterdag (in Israël) een vrije dag is. Tevens wordt daarbij de vraag betrokken of in het licht van de voortgaande ontwikkelingen het synodale rapport van 1996 'Hoe lief heb ik Uw dag' aanvulling of aanpassing behoeft. De globalisering is sedertdien sterk toegenomen.

Na bespreking wordt besloten deze vraag door te sturen naar de komende Generale Synode in 2016.

De kas en de financiële bescheiden van de quaestor zijn gecontroleerd en in orde bevonden. De quaestor vraagt voor het komende jaar € 1.50 per lid en dooplid.

Ouderling G. de Boef wordt hartelijk dankgezegd voor de accurate wijze waarop hij de gelden 13 jaar lang heeft beheerd. Zijn hartelijkheid en stille trouw zijn zeer op prijs gesteld.

De gemeente van Nieuw-Beijerland wordt aangewezen om de volgende P.S. samen te roepen voor een vergadering op 23 april 2015 in Ridderkerk. Aan de vooravond zal in de kerk van Nieuw-Beijerland een bidstond worden gehouden.

De preses dankt de afgevaardigden voor hun bijdrage om de vergadering een goed verloop te doen hebben. Hij wijst in zijn slotwoord nog op de zesvoudige belofte 'Ik zal...' in Jesaja 42: 16 voor blinden die de weg niet weten.

De assessor-preses, ds. Silfhout, laat nog zingen Ps. 22:15 en besluit de vergadering met gebed.

B. Agteresch

BERICHTEN

■ CGO I-CURSUS IN AMERSFOORT EN APELDOORN

De CGO verzorgt vanaf september in Amersfoort en Apeldoorn een Institutie cursus voor belangstellenden. Tijdens elf donderdagavonden wordt de Institutie van Johannes Calvijn behandeld. De les-

stof is de editie die vertaald is door dr. C.A. de Niet. De avonden beginnen om 19.15 uur en eindigen om 22.00 uur. De roosters zijn te vinden op de website: www.cgo.nu.

Via de website kunt u zich ook voor deze cursus aanmelden.

■ ZIN-IN 24 MEI NEDERLAND EN NIGERIA

Op zaterdag **24 mei** staan we in **Amersfoort** stil bij het thema "Wonderen de wereld uit?" Deze avond diepen we dit thema uit vanuit twee gezichtspunten. Ds. Schreuder denkt met ons na over de wonderen die we in Nederland kunnen opmerken. Ds. Nwibo uit Nigeria zal ons wellicht een heel andere kant laten zien en vanuit zijn ervaringen vertellen over wonderen. Is er op het gebied van wonderen eigenlijk verschil tussen Nederland en Nigeria? Ook voor ontmoeting is er weer veel ruimte. Voor meer informatie: www.jbagg.nl/+21

Locatie: gebouw Hoornbeeck College Amersfoort, Utrechtseweg 230. Aanvang 19.30 uur.

Toegangsprijs: € 5,- p.p.

■ +16 JONGERENDAG IN HOEVELAKEN

Namens de Jeugdbond nodig ik je hierbij uit voor het bezoeken van de jongerendag op **zaterdag 7 juni**, van 15.00-21.00 uur, in Euretco in Hoevelaken. "Hoogstpersoonlijk" is het thema van deze jongerendag. Ds. J. IJsselstein hoopt te spreken over: "Oog in oog met elkaar en met de Heere staan". Verder gaan we samen zingen, naar muziek luisteren en zijn er inspirerende workshops. Ook gaan we dan de jeugdwerkactie: "In het hart, in het oog" samen afronden. Voor meer informatie: www.jbagg.nl/jongerendag Sjaak Jacobse - +16 jeugdwerkadviseur.

■ DAMZANG AMSTERDAM

Zaterdag 7 juni zullen vanaf 13.00 uur diverse koren, o.l.v. dirigent Jan Hendrik van Schothorst en organist Peter Eilander, psalmen en geestelijke liederen zingen op de Dam in Amsterdam. Deze evangelisatieactiviteit is een initiatief van evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier' aan de Looiersgracht in Amsterdam. Evangelist J. Krijgsman zal een appelwoord houden over het thema "Met andere woorden".

■ RONDLEIDING DOOR AMSTERDAM

Heeft u nog zin in een rondleiding door Amsterdam onder leiding van Jaap Hotting? Meldt u dan snel aan voor deelname op **zaterdag 31 mei**.

Na 10 jaar stopt Jaap Hotting, mede wegens verhuizing, met de rondleidingen waarvan de opbrengst ten goede kwam aan de evangelisatiepost "Bij Simon de Looier". Een ander hoopt de rondleidingen te gaan verzorgen. Jaap Hotting verzorgt dan alleen nog vaste groepen, die niet de evangelisatiepost "Bij Simon de Looier" zullen bezoeken.

Deze rondleidingen kunnen op alle doordeeweekse dagen gegeven worden.

Aanmeldingen via tel. 0546-723146 of 06-26460239

■ CONCERT TE EDE

Benefietconcert op **vrijdag 13 juni**, aanvang: 19,30 uur, in de Oude Kerk in Ede, Grootestraat 58, m.m.v. verschillende koren en musici o.a. mannenkwartet Cantare en Jongerenkoor Chenanja. Entreprijs is € 2,- p.p. vanaf 16 jaar. Collecte voor Huize Jemima in Israël en Werkgroep Samarita uit Geref. Gemeente te Rhenen. Leiding: diaken Van den Brink van de Geref. Gemeente van Ede.

■ FIETSTOCHT TE SLIEDRECHT E.O.

Op **donderdag 29 mei** zal er vanaf de kerk van de Geref. Gemeente te Sliedrecht, Rondo 325, een fietstocht (lengte circa 20 km) worden georganiseerd. Inschrijving voor deelname: tussen 14.00 uur en 14.30 uur. Inschrijfgeld: volwassenen € 5,-, kinderen € 2,50, max. € 17,50 per gezin. Consumpties hierbij inbegrepen. De opbrengst is t.b.v. bouwfonds geneoemde kerkelijke gemeente.

■ FIETSTOCHT OVER DE KOP VAN GOEREE

Fietstocht (routes van 25, 40 en 60 km) over de kop van Goeree op **vrijdag 30 mei** ten bate van de Ger. Gemeente Dirksland. Startpunt route 25 km: kerk Geref. Gemeente, Mozartsingel 2 te Dirksland. Startpunt routes 40 en 60 km: Keizer Groente & Fruit, Damweg 1a te Stellendam. Inschrijven op de startpunten tussen: 9.30 en 11.30 uur voor € 5,- p.p., gezinsprijs € 10,-. Consumpties zijn onderweg te koop. De opbrengst is t.b.v. Geref. Gemeente te Dirksland. Voor info en opgave: L. Markwat, tel. 06-46173599 of e-mail: l.markwat@jmservices.nl

■ VALLEIFIETSTOCHT

De zendingscommissies van de Gereformeerde Gemeenten te Ede, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen organiseren op **zaterdag 7 juni** de traditionele 'Valleifietstocht voor het hele gezin'. Vanuit de gemeente Veenendaal kan gekozen worden voor diverse routes, van 20 tot 75 km. Daardoor is het mogelijk om vanaf elke deelnemende gemeente de route te beginnen. Bij de verschillende rustpunten is drinken te verkrijgen, bij de kerk van Veenendaal een warme hap. Starttijd: tussen 9.00 en 11.00 uur.

Start- en eindpunt: kerk Gereformeerde Gemeente Veenendaal, Vijftien Morgen 51.

Overige startpunten bij de kerken van de

Geref. Gemeenten te:

Ede, Lunterseweg 25, Rhenen, Achterbergsestraatweg 59a, Scherpenzeel, Renes 121 en Wageningen, Van Uvenweg 13.

Kosten: kinderen € 2,50, volwassenen € 3,50, max. € 15,- per gezin.

Meer informatie over ZGG: zie www.zgg.nl

■ FIETSTOCHT DOOR ALBLASSERWAARD

Op **zaterdag 7 juni** organiseert de zendingscommissie van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam een fietstocht van circa 38 km door de Alblasserwaard, vanuit Werkendam. Onderweg zijn er stops met eten en drinken. Op een stop presentatie door de ZGG en uitvoering van muziekgroep Bethelklanken van de Geref. Gemeente te Werkendam.

Vertrek- en eindpunt: Beatrixhaven 25a te Werkendam bij Clean Conserving.

Kosten: € 5,- p.p., max. € 20,- per gezin. Fietsenhuur mogelijk, tel. 0183-504554.

■ VERKOPINGEN

Ede

Verkoopdag op **31 mei**, van 10.00-15.30 uur, op de locatie Petrakerk, Lunterseweg 25, Ede. t.b.v. aflossing kerkbouwschuld van de plaatselijke Geref. Gemeente.

Rhenen

Verkoop (met veiling en rommelmarkt), te organiseren door de activiteitencommissie van de Geref. Gemeente te Rhenen, op **vrijdag 30 mei**, van 11.00-18.00 uur, in en om het kerkgebouw aan de Achterbergsestraatweg 59a, aldaar. De opbrengst is voor schulddelging kerk van die gemeente.

■ BOEKPRESENTATIE/MUZIEKEN ZENDINGSVOND TE APELDOORN

Op **vrijdag 13 juni** hoopt uitgeverij de Banier het boek "Een boomstam wordt geen krokodil" van de hand van Kees Jan van Lindten te presenteren. In dit boek beschrijft hij de periode 2000-2012 waarin hij met zijn gezin namens de ZGG uitgezonden is geweest naar Guinee. Met medewerking van o.a. jong gemengd koor Laudate Deum uit Apeldoorn. Plaats: kerk Geref. Gemeente te Apeldoorn, Graaf van Lijndenlaan 9. Ds. W. Visscher zal de avond openen en sluiten.

■ KONINKLIJKE ONDSCHIEDINGEN

* Op 25 april heeft ouderling P.C. Oele een koninklijke onderscheiding gekregen. Hij mag in totaal ruim 35 jaar dienen als ouderling, waarvan ook een periode in Moerkapelle. Hij heeft veel gedaan

voor jongeren en studerenden. Hij kreeg hij deze onderscheiding onder meer vanwege het leiden van de jeugdvereniging en het lidmaatschap van de deputaatschappen voor Studerenden en voor de Bonden en Verenigingen. Vele jaren was hij mentor van de Leidse Calvijncring voor studenten. Ook was hij jarenlang bestuurslid van het zorgcentrum Beth-San en de Stichting Financiële Hulp voor Beth-San. Verder deed hij werk onder asielzoekers en gaf hij lessen filosofie en extra lessen over het thema 'geloof en wetenschap' op het Wartburg college. Hij publiceerde ook twee boeken over dit thema en schreef bezinnend materiaal voor de Jeugdbond en voor studerenden.

We feliciteren onze ambtsbroeder met deze onderscheiding en hopen dat hij zijn krachten nog langer zal kunnen blijven geven ten behoeve van onze gemeente. We wensen hem samen met zijn vrouw van harte Gods zegen toe en dat hij ook vrucht op zijn werk mag zien.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Leiderdorp

* Op vrijdag 25 april jl. zijn onze gemeentelieden dhr. D. van der Staij én zijn echtgenote mevr. M.A. van der Staij-van der Pol benoemd tot Leden in de Orde van Oranje-Nassau. De Koninklijke onderscheidingen werden uitgereikt door de burgemeester van de Bilt, dhr. A.J. Geritsen. Drs. Van der Staij ontving deze onderscheiding mede vanwege zijn jarenlange zitting in het deputaatschap Kerkelijk Grootboek van de Gereformeerde Gemeenten en vrijwilligerswerk in onze kerkelijke gemeente. Mevr. Van der Staij heeft zich vele jaren als coördinator en medewerker ingezet voor het kinderevangelisatiewerk dat vanuit onze gemeente verricht wordt in buurthuis "de Boeg". Beiden hebben zich ook ingezet voor activiteiten met onze ouderen binnen de gemeente.

Namens de gemeente feliciteren wij broeder Van der Staij en zijn vrouw van harte met de uitgereikte decoratie en wensen hen beiden Gods zegen en de onderscheiding uit genade van de allerehoogste Koning toe.

Kerkenraad Geref. Gemeente Utrecht

* Dhr. W.J. Jongsma, diaken van onze gemeente, is op 25 april jl. benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Hij ontving deze koninklijke onderscheiding wegens zijn veelvuldige arbeid in het kerkelijk en maatschappelijk leven. Hij is ruim 40 jaar diaken in onze gemeente, waarvan 20 jaar als voorzitter van de diaconie. Daarnaast is hij ongeveer 15 jaar bestuurslid van Stichting Vormingsactivi-

teiten Oost-Europa van de SGP. Ook mag hij sinds 2000 zijn krachten geven als bestuurslid van Stichting China. Vele malen heeft hij in dat kader China bezocht.

We willen onze broeder, ook via deze wijze, van harte feliciteren met deze onderscheiding. De Heere heeft de lust en krachten gegeven om deze arbeid te doen. We wensen onze hem en zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen voor de toekomst van harte Gods onmisbare zegen en nabijheid toe.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Veenendaal

* Vrijdag 25 april was een bijzondere dag voor dhr. C. Walhout. Hij ontving een Koninklijke onderscheiding uit handen van burgemeester J. Huisman van de gemeente Reimerswaal. Hij werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-

Nassau. Naast zijn werk voor Woord en Daad heeft hij ook veel ander vrijwilligerswerk gedaan. Hij dirigeerde diverse kinderkoren, was enige tijd raadslid in de gemeente Montfoort en is trouwambtenaar van de gemeente Reimerswaal. Namens kerkenraad en gemeente willen wij hem, samen met zijn familie, hiermee van harte feliciteren en hem Gods zegen toewensen.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Waarde

■ OPROEP

Vorig jaar is er in de kerk van de Geref. Gemeente te Naaldwijk een antraciet/donkergrijze lange herenjas blijven hangen van het merk: Wellington of Bilmore, maat 52.

Voor inlichtingen: tel. 06-55574033.

KERKDIENSTEN

■ ZONDAG 25 MEI 2014

Aagtekerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer en 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Aalburg 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 (H.A.) en 17.30 uur ds. B. Labee; Apeldoorn 10.00 uur stud. H.A. van Zetten en 15.30 uur ds. A. Verschuur; Arnhem 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Mouw; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. M. Mondria; Benthuizen 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 15.00 uur ds. W. Harinck; Bodegraven 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Borssele 9.30 (H.A.) en 14.00 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Boskoop 9.30 en 15.00 uur ds. M. Joosse; Brakel 18.00 uur ds. W.J. Karels; Breda 10.00 en 15.00 uur stud. W.A. Zondag; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. M. Karens; Delft 17.00 uur ds. M. Golverdingen; Den Helder 10.00 uur ds. D.W. Tuinier en 19.00 uur ds. K. Boeder; Deventer 15.00 uur ds. M. Mon-

dria; Dinteloord 14.30 uur ds. S. Maljaars; Dirksland 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur ds. A.J. de Waard; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur kand. P.G. Heijkamp; Enschede 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Goes 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 18.00 uur ds. L. Blok; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 17.00 uur (H.D.) ds. B. van der Heiden; Herkingen 14.30 uur ds. E. Bakker; Hilversum 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 19.00 uur stud. H.A. van Zetten; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. S.W. Janse; Hoofddorp 15.00 uur ds. B. Labee; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. B.J. van Boven; Hoogvliet 14.30 uur ds. G. Pater; Houten 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. J. IJsselstein; Kapelle-Biezelinghe 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds.

G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. J. van Laar; Lelystad 10.00 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 18.00 uur ds. M. Joosse; Marknesse 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Meeuwen 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Mellissant 10.00 uur ds. A. Vermeij en 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Mijdrecht 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 15.30 uur stud. H.A. van Zetten; Moerkapelle 9.30 uur ds. J. Driessen; Naaldwijk 18.30 uur stud. H. van der Heiden; Nieuw-Beijerland 15.00 uur ds. A. Schot; Nieuwdorp 18.30 uur ds. F. Mulder; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. W. Visscher; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. J. van Belzen; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. F. Mulder; Ooltgensplaat 18.00 uur stud. W.A. Zondag; Oostburg 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Oostkapelle 9.30 uur ds. A.J. Gunst; Oostvoorne 15.00 uur ds. G. van Manen; Opperdoes 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. K. Boeder; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Schot; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Oudemirdum 14.30 uur ds. G. Heijkamp; Oude-Tonge 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. van Belzen; Poederoijen 9.30 en 15.30 uur ds. W.J. Karels; Poortugaal 9.30 uur (H.A.) ds. C. Neele en 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur ds. L. Blok; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 9.30 en 14.00 uur stud. H. van der Heiden; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. L. Terlouw; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. M. Karens; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. J.B. Zippro; Sint Philipsland 14.30 uur stud. H. Brons; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. P. Melis; Spijkenisse 16.30 uur ds. J. Driessen; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Tholen 10.00 en 18.30 uur stud. H. Brons; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. G. Hoogerland; Veen 9.30

en 18.00 uur ds. C.A. van Dieren; Vlaardingen 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Vlissingen 9.30 uur ds. C. Harinck en 17.00 uur stud. P.D. den Haan; Wageningen 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. J.M. Kleppe; Westkapelle 9.30 en 14.00 uur stud. P.D. den Haan en 18.30 uur ds. C. Harinck; Westzaan 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Wierden 15.00 uur ds. A. Schreuder; Woerden 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 15.30 uur ds. P. Mulder; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 16.30 uur ds. M. Karens; Zwolle 9.30 uur ds. G. Heijkamp en 19.00 uur ds. B.J. van Boven.

■ DINSDAG 27 MEI 2014

Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

■ WOENSDAG 28 MEI 2014

Eindhoven 19.30 uur ds. A. Verschuure; Mijdrecht 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. M. Joosse; Nijkerk 19.30 uur ds. G. Beens; Oostburg 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Poederoijen 19.30 uur ds. M. Mondria; Rhenen 14.30 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; Spijkenisse 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Veen 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Wierden 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ DONDERDAG 29 MEI 2014 HEMELVAARTSDAG

Aagtekerke 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Aalburg 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 9.00 uur ds. M.J. van Gelder; Alblasersdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 9.00 uur ds. J.M. Kleppe; Barendrecht 9.00 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 12.15 uur ds. A. Verschuure; Beekbergen 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Benthuizen 9.30 uur ds. J.S. van der Net; Berkenwoude 9.30 uur stud. H. van der Heiden; Bodegraven 9.00 uur stud. H.A. van Zetten; Borssele 11.00 uur ds. G. Bredeweg; Brakel 11.15 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. B.J. van Boven; Dirksland 10.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur kand. P.G. Heijkamp; Enkhuisen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enter 9.30 uur ds. J.W. Verweij; Ermelo 9.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30

uur ds. C. Hogchem; Goes 9.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 9.30 uur ds. A.J. Gunst; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. J. Driessen; 's-Gravenpolder 9.00 uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M. Joosse; Hilversum 11.00 uur stud. H. Brons; Hoedekenskerke 11.00 uur ds. S.W. Janse; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds. J. IJsselstein; Kapelle-Biezeling 11.00 uur ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 19.00 uur ds. D. de Wit; Klaaswaal 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 uur ds. J. Schipper; Lelystad 9.00 uur ds. R. Kattenberg; Meliskerke 9.00 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 11.00 uur ds. C.J. Meeuse; Nunspeet 9.00 uur ds. A. Schot; Oosterland 10.00 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 11.00 uur stud. W.A. Zondag; Opheusden 10.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 11.15 uur ds. R. Kattenberg; Oud-Beijerland 11.00 uur ds. L. Terlouw; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Rhenen 9.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. G. Pater; Rijssen-West 9.00 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.00 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 10.00 uur stud. P.D. den Haan; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur (openb.bel.) ds. M. Golverdingen; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. H. Paul; Scherpenisse 9.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 uur ds. A. Verschuure; Sliedrecht 9.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.00 uur stud. H. Brons; Stolwijk 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 uur ds. C. Harinck; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 16.00 uur ds. C. Hogchem; Utrecht 10.00 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 9.30 uur ds. B. Labee; Vlissingen 9.00 uur stud. W.A. Zondag; Waarde 9.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 9.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 11.00 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.30 uur ds. M. Karens; Woerden 11.00 uur stud. H.A. van Zetten; Wolphaartsdijk 11.15 uur ds. G.J.N. Moens; Yerseke 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Ec-

keveld; Zoetermeer 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 11.00 uur ds. A. Schot.

■ VRIJDAG 30 MEI 2014

Krabbendijke 15.00 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Nijkerk 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Westkapelle 14.00 uur (huw.bev.) ds. W. Harinck.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 25 MEI 2014

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. G. Baan en 17.00 uur evang.

J. Krijgsman; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ DONDERDAG 29 MEI 2014 HEMELVAARTSDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 uur evang. C. van Drunen;

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o HEERE der heerscharen! Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des HEEREN; mijn hart en mijn vlees roepen uit tot den levenden God.

Ps 84: 2-3

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Zoetermeer ervan kennisgenomen dat de Heere tot Zich heeft genomen zijn oud-ambtsbroeder

Engel Lindhout

in de leeftijd van 86 jaar.

Met de hem geschonken gaven heeft hij de gemeente in getrouwheid mogen dienen in het ambt van diaken van 1966 tot 1971 en daarna in het ambt van ouderling tot 1998.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen en verdere familie de ondersteuning van de HEERE toe in deze droevige omstandigheden. Moge deze ernstige roepstem voor ons allen een aansporing zijn om de HEERE te zoeken.

De kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Zoetermeer
Ds. G.W.S. Mulder, *preses*
G.P. van Dorp, *scriba*

Zoetermeer, 16 mei 2014

In plaats van kaartjes

Voor uw hartelijk medeleven tijdens zijn ziekte en na het overlijden van mijn innig geliefde man en onze lieve vader, groot- en overgrootvader

Jan Pieter Geluk

zeggen wij u allen heel hartelijk dank. Het is ons tot grote steun geweest.
Jesaja 33:24

M.C.J. Geluk-van Dijke
kinderen, klein-, en achterkleinkinderen

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Bruinisse (Zld) Boek nu uw vakantie met 25% korting!!!
Luxe SAFARITENT, stacaravans, ruime kampeerplaatsen.
www.dewelblok.nl / tel 0111-482523

Te koop: **orgel Joh. de Heer IV**, blank eiken kast, 2,5 jaar oud,
€ 2950,- (nieuwprijs € 3900),
06-51781723

Te huur **STROE** dorp voor langere tijd fraaie woning, kamer-keuken 2 sl.k. garage, kelder, tuin enz.
incl. 0613256610

T.K.: op rustige camping in **Uddel**, mooi ruim chalet, van alle gemakken voorzien.
Vr.pr. € 52.500.
Tel. 0318-301863 / 06-13433284.

Aanstaande student HAS Den Bosch zoekt m.i.v. D.V. 1 september een kostadres/kamer omgeving 's-Hertogenbosch (lieft binnen een straal van 15-20 km) van maandag t/m vrijdag. Graag uw reactie naar: marijnmajlaars@hotmail.com of 0118-586150

Elspeet, teh. 2 pers. zomershuisje, dicht bij bos en heide.
vrij: wk. 21 t/m 24,
32 en 33, vanaf 35
tel. 0577492164 bgg. 0649604844

Psalmzangavond
DV 31 mei - grote kerk Elburg
Ds. A. Schot: meditaties
P. Wildeman: orgel
Betuwe Bovenstengroep
& Noord-Oost Veluwe
Aanvang: 19.30 - entree: vrij

www.casafamiliasalland.nl
 Voor een vakantie in eigen sfeer!
 Kleinschalig vakantiepark in Holten.
 Veel bezienswaardigheden.
 In de schoolvakanties
 recreatieteam aanwezig.

Voordelig met het hele gezin
in eigen sfeer naar zon,
water en bergen?
 Voor €495,- all-in per week staat
 uw stacaravan in Oostenrijk klaar.
 Nederlandstalige kerkdiensten en
 recreatieactiviteiten voor jong en oud.
 Meer info www.es-vakanties.nl
 of bel 055 3030083

Te huur luxe gastenverblijf.
 Veel privacy, eigen terras.
 2-3 pers. Nabij kerk, centrum.
 Fietsen aanw. Valkseweg 8 Barneveld.
 Tel. 0342-412663

Vakantie Oostenrijk:
 Te huur: luxe Chalet en
 Appartementen 2-9 pers.,
 in omg. Saalbach-Hinterglemm /
 Zell am See,
 Info: 0180-322181 / 06-51166845

Goeree Overflakkee, te huur vak.
 woning (6 pers.) Landelijk gelegen.
 Vanaf € 25,00/nacht.
 Met de Pinksteren nog vrij! Informeer
 naar de mogelijkheden / foto's:
 0187-669264 / klaverzicht@gmail.com

BAKKEVEEN/bij Drachten keurige
 stacars v.a. € 150/175 p.w. ALL
 INAmeland Lastm: v.a. € 175/210 p.w.
 Ommen / Hardenberg v.a € 175 p.w.
 all in Schoolvak. v.a. € 200 p.w.
 0512-516096 zie www.vdsluisvakanties.nl

Begravenisonderneming
De Sloe

Delkant 8 | 5311 CJ Gameren
 Tel. 0418 - 56 21 74
www.begravenisondernemingdekloe.nl

Dagbesteding
Op eigen sfeer

De Betuwehof Zorg
 Dagbesteding ouderen - Achterberg

contact: Bert of Julia Hak
 tel: 0317 - 6 18 18 0
 info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

AMBTSKLEDING...

Klamar's
 FASHION

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
 0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
 info@klamarfashion.nl | www.klamarfashion.nl
 ADVIES AAN HUIS MOGELIJK!

Praktijk den Uijl
 biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
 aan kinderen, jongeren
 en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedings-ondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

 Praktijk den Uijl
 psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
 2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
 06 43 85 85 08
 info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Tot de zomervakantie
naar Texel...

WEEKEND/
 MIDWEEK €119*
 WEEK €149*

De Verrassing
 Bungalowpark

www.deverrassing.nl of bel 0222 31 89 06
 * Vanafprijs, geldig tot de zomervakantie 2014

A. van Ostadelaan 35 VEENENDAAL, t. 0318 - 50 50 63, info@andanteorgels.nl

RST
 Zorgverleners

Kraamzorg

“Die eerste kraamdagen vergeet ik nooit meer”

Kraamzorg door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**. Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **huishoudelijke hulp en verpleging & verzorging**

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Tel.: (0318) 526641
 Bgg.: (06) 53638114
 24 uur per dag bereikbaar

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal

Wij verzorgen uitsluitend begravenissen
www.wegenaar.nl

VAN STAVEREN
 Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

ANDANTE
 -orgelcentrum-

Uw dealer van
Johannus Monarke Content Domus

In onze winkel is een ruim assortiment
 bladmuziek aanwezig (ook klavar).

www.andanteorgels.nl

Te Koop in Elspeet.

Luxe vakantieungalow (2006)
op 't Lôchtenveld, vrijstaand,
rustig gelegen bij bosrand,
wijds uitzicht, 3 slaapkamers.
Eigen grond: 393 m2. Compleet
en luxe ingericht, goede verhuur-
mogelijkheden (8 persoons).
www.dewildkansel-elspeet.nl
Inlichtingen: 06 44423215

GARDEREN t.h. vak. woning
8 pers. Comfort, rust, privacy,
zwembad, speelplaats.
Tel. 0648929197

De **GEZELLIGHEID** van de camping,
de privacy van een landhuis, de luxe
van thuis, Bergzicht, 8 pers.
www.zalmenhuis.nl,
06-51781723.
Bezet wk 29, 30, 32, 33, 35

ZEELAND 6/7 pers. bung.
met wasmachine. Strand 800 m.
Prachtige omgeving.
www.karensrecreatie.nl
T. 033 2771884.

BOLSWARD - MARTINIKERK

DV vrijdag 30 mei (na Hemelvaart)
Psalmzangavond 19.00 u / gratis
Organist: Pieter Heykoop
Bariton: Piet Baarsen
Med. Ds. C. v. Krimpen

**THEMA
DAG
30 MEI
2014**

Antisemitisme een veelkoppig monster

Op D.V. vrijdag 30 mei houdt
het Deputaatschap voor Israël
weer haar jaarlijkse thema-
dag.

We willen dit jaar aandacht geven
aan het onuitroeibare fenomeen
van het antisemitisme.

Programma:

09.30 inloop
10.00 opening themadag
13.15 opening
middagprogramma
14.30 sluiting themadag

• Theologisch:

'Antisemitisme in Bijbels licht'

door **ds. W. Silfhout**, predikant van de GG te
Capelle a/d IJssel en tweede voorzitter van
het Deputaatschap voor Israël

• Politiek:

'Antisemitisme: politieke werkelijkheid, ook na Auschwitz'

door **dr. R. Bisschop**, lid van de Tweede
Kamerfractie van de SGP

Na de pauze gaan de sprekers in op vragen en gaan
zij in gesprek met het publiek.

Net als voorgaande jaren wordt de themadag weer
gehouden in het kerkgebouw van de GG te Gouda,
Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b.

Deelname aan deze dag kost
€ 7,50 te voldoen bij binnenkomst.
Studenten betalen € 5,-. Bij deze
prijs is een lunch inbegrepen.

Opgave vooraf is gewenst.
Dit kan via info@boardforisrael.nl
of telefonisch 0348-489929.

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Regio Zeeland: 0115 - 61 25 54 / 06 - 18 14 80 08
Bestel via onze nieuwe website de gratis brochure:
'Bevel aan uw huis', of vraag een vrijblijvende
offerte aan.

Wij verzorgen alleen begrafenissen

www.bvtollenaar.nl

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen

0172 - 21 21 22

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper	J. Kooijman
010-458 31 12	0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel	Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Fides
praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl
078 - 6124081

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 - 69 74 38
Mobiel : 06 -10 64 28 07
www.dorstbegravenis Zorg.nl

Wij verzorgen alléén begrafenissen

**IS DE DOOP
GELIJKTIJDIG DE
WEDERGEBOORTE?**

De Puriteinen en onze vaders leren anders!
Zie onze website www.svvhed.org
voor informatie of bel 0345-58 08 10.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

STICHTING VRIENDEN VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

4 maanden €19,50!

**De héle zomer
GezinsGids!**

Inclusief
het ZomerNummer
met prijspuzzel
én 2 extra dikke
najaarsnummers!

Wilt u het
ZomerNummer
ontvangen?
Reageer dan
voor D.V. 12 juni.

CONTACT
www.gezinsgids.nl,
info@gezinsgids.nl,
030 230 3500

gezinsgids

* De actie '4 maanden voor € 19,50' loopt tot D.V. 31 juli. De afgelopen 5 maanden hebt u geen abonnement op de GezinsGids gehad.